

**UCHWAŁA NR IX/182/19
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 27 czerwca 2019 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Miejskiego Programu „Katowicki Senior w Mieście” na lata 2016 – 2021 za 2018 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 pkt. 19 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506) oraz Uchwały nr XXIV/482/16 Rady Miasta Katowice z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie Miejskiego Programu „Katowicki Senior w Mieście” na lata 2016 - 2021.

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

§ 1. Przyjąć sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu „Katowicki Senior w Mieście” na lata 2016 – 2021 za 2018 rok, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Katowice

Maciej Biskupski

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI MIEJSKIEGO PROGRAMU
„KATOWICKI SENIOR W MIEŚCIE”
NA LATA 2016 – 2021
za 2018 rok**

Spis treści:

I.	REALIZACJA CELÓW PROGRAMU.....	3
II.	KONTUNUACJA ZADAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ MIASTO KATOWICE NA RZECZ SENIORÓW.....	21
III.	UDZIAŁ KATOWICKICH INSTYTUCJI KULTURY W DZIAŁANIACH NA RZECZ SENIORÓW	33
IV.	UDZIAŁ MIEJSKIEGO OŚRODKA SPORTU I REKREACJI W DZIAŁANIACH NA RZECZ SENIORÓW.....	38
V.	UDZIAŁ UNIWERSYTETÓW III WIEKU.....	38
VI.	SKUTKI FINANSOWE DLA BUDŻETU MIASTA.....	39
VII.	REALIZATORZY PROGRAMU W 2018 ROKU.....	40
VIII.	WSKAŹNIKI.....	40
IX.	PODSUMOWANIE.....	40

Sprawozdanie Prezydenta Miasta Katowice

z realizacji Miejskiego Programu „Katowicki Senior w Mieście” na lata 2016 – 2021

Miejski Program „Katowicki Senior w Mieście” na lata 2016 – 2021 został przyjęty Uchwałą Nr XXIV/482/16 Rady Miasta Katowice z dnia 27 kwietnia 2016 roku. Adresatami programu są seniorzy miasta Katowice, którzy ukończyli 60 rok życia. Głównym celem programu jest podniesienie oraz poprawa jakości życia mieszkańców miasta Katowice, którzy ukończyli 60 rok życia, poprzez zapewnienie tym osobom dostępu do odpowiednich form wsparcia.

Realizacja różnorodnych projektów w ramach ww. programu miała na celu m.in:

- przeciwdziałanie osamotnieniu i marginalizacji osób starszych,
- zagospodarowanie czasu wolnego osobom po zakończeniu aktywności zawodowej (m.in. poprzez: rozwijanie umiejętności i indywidualnych zainteresowań),
- zwiększenie aktywności i uczestnictwa ludzi starszych w życiu społecznym,
- działalność prozdrowotna i edukacyjna,
- prowadzenie zajęć z zakresu kultury fizycznej poprzez organizację zajęć sportowych.

I. REALIZACJA CELÓW PROGRAMU.

W ramach realizacji programu zostały wyznaczone cele szczegółowe, w ramach których realizowane były następujące działania:

Cel 1. Przygotowanie do okresu własnej starości pod względem wiedzy na temat zmian fizycznych i psychicznych zachodzących podczas procesów starzenia się oraz konsekwencji określonych zachowań.

Zadania realizowane przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

W związku z realizacją zadań określonych w Uchwale został ogłoszony otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych, w ramach którego wyłoniono następujące organizacje pozarządowe realizujące zadania:

1. Stowarzyszenie FAMI.LOCK, z siedzibą w Katowicach przy ul. Podhalańskiej 14/6, organizator „IV Katowickiego Dnia Aktywnego Seniora”. 24 września 2018 roku katowiccy seniorzy już po raz czwarty świętowali na katowickim Rynku „Dzień Aktywnego Seniora”. Celem czwartego dnia spotkania na katowickim Rynku było wspólne, radosne zmanifestowanie obecności seniorów w przestrzeni miasta. W trakcie obchodów, w atmosferze wspólnej zabawy przygotowano dla seniorów szereg niespodzianek m.in.: koncert włoskich przebojów zaprezentowanych przez Marco Bocchino, tańce europejskie w wykonaniu Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Teatr Gry i Ludzie, który przedstawił plenerowe widowisko oraz wystąpił Gość Specjalny – Kabaret „Moherowe Berety”. Ponadto seniorzy otrzymali słodki poczęstunek i tradycyjne śląskie krupnioki. W specjalnie przygotowanych namiotach prezentowali się Partnerzy katowickiej karty „Aktywnego Seniora”. Na koniec imprezy w Kinie „Światowid” seniorzy mieli możliwość obejrzenia seansu filmowego pt. „Żona” oraz w siedzibie Teatru „Bez Sceny” spektaklu teatralnego pt. „Hermenegida Ko”. Szacunkowa liczba osób uczestniczących w zadaniu – 1 000. Kwota dotacji: 32 948,57 zł.

2. Stowarzyszenie FAMI.LOCK, z siedzibą w Katowicach przy ul. Podhalańskiej 14/6 - „Centrum spotkań w centrum Katowic”. Zadanie miało na celu stworzenie w ścisłym centrum Katowic stałego miejsca spotkań katowickich seniorów. Seniorzy spotykali się średnio 4 razy w miesiącu na specjalnie im dedykowanych spotkaniach tematycznych m.in.: warsztatach folklorystycznych, grach planszowych, spotkaniach z ciekawymi ludźmi, warsztatach teatralnych. Szacunkowa liczba osób uczestniczących w zadaniu – 1 130. Kwota dotacji: 45 175,00 zł.

3. Stowarzyszenie Artystyczne SILESIA ARTPROM, z siedzibą w Katowicach przy ul. Stanisława Kossutha 11 - „Katowicka Senioriada” – emisja 2018, realizacja tego zadania była odpowiedzią na wnioski katowickich seniorów, w tym Rady Seniorów Miasta Katowice. Organizowane były biesiady dla seniorów, w ramach, których odbywały m.in.: spotkania z muzyką – wspólne śpiewanie i nauka piosenki przewodniej, wieczorek taneczny, występy artystów, spotkania z dietetykiem, spotkanie andrzejkowe, mikołajkowe oraz opłatek dla seniora. Spotkania te cieszyły się bardzo dużym powodzeniem wśród katowickich seniorów. W ciągu 2018 roku w zadaniu udział wzięło ok. 2 900 seniorów, zorganizowano 22 biesiady w różnych dzielnicach miasta Katowice. Kwota dotacji: 99 946,69 zł.

4. Po raz czwarty opracowany został **Informator dla seniorów**, który zawierał całościową informację nt. oferty działań podejmowanych w mieście Katowice na rzecz katowickich seniorów. Informator wydano w 5 000 szt. egzemplarzy. Został on przekazany do środowisk senioralnych m.in. poprzez organizacje pozarządowe działające na rzecz seniorów.

5. Śląskie Stowarzyszenie Alzheimerowskie, z siedzibą w Katowicach przy ul. ks. Stanisława Wilczewskiego 5 - „Seniorita” - spotkania w miłej atmosferze dawały możliwość skorzystania z porad specjalistów z dziedziny medycyny i rehabilitacji. Seniorzy mieli możliwość uczestnictwa w cyklicznych spotkaniach, które odbywały się codziennie. Liczba odbiorców zadania 225 osób. Kwota dotacji: 16 000,00 zł.

6. Fundacja CAMBIO, z siedzibą w Katowicach przy ul. Kazimierza Gołby 2a - „Zmień w wiosnę jesień życia 2” – organizacja spotkań oraz wigilii dla seniorów. Liczba odbiorców zadania ok. 160 osób. Kwota dotacji: 10 000,00 zł.

7. Stowarzyszenie Wspierania Organizacji Pozarządowych MOST, z siedzibą w Katowicach przy ul. Mikołaja Kopernika 26/306 - „Rozwój aktywności obywatelskiej osób starszych w Katowicach – informacja, wiedza, kontakty” - zadanie miało na celu wzrost kompetencji katowickich działaczy senioralnych, w tym członków Rady Seniorów Miasta Katowice, poprzez udział w szkoleniach oraz warsztatach. Liczba odbiorców zadania 13. Kwota dotacji: 9 252,98 zł.

8. Związek Emerytów i Rencistów Pożarnictwa RP, z siedzibą w Warszawie przy ul. Chłodnej 3 - „My aktywni Seniorzy!” - zadanie miało na celu zorganizowanie dnia aktywności seniorów oraz zorganizowanie wycieczki dla najstarszych członków koła. Liczba odbiorców zadania 170, kwota dotacji 4 458,52 zł.

9. Stowarzyszenie Ruchu Harcerskiego „Czuwaj”, z siedzibą w Katowicach przy ul. Mikołaja Kopernika 14 - „Harcerscy Seniorzy razem” - w ramach realizacji zadania Stowarzyszenie

zorganizowało wycieczkę dla instruktorów seniorów harcerskich szlakiem w Beskidach oraz spotkanie opłatkowe. Liczba odbiorców zadania 50 osób. Kwota dotacji: 5 000,00 zł.

10. Fundacja Komunikacji Międzykulturowej THE LINK, z siedzibą w Katowicach przy ul. Ludomira Różyckiego 14c – „My aktywni Seniorzy” - Uniwersytet Trzeciego Wieku adresowany do osób powyżej 60 r.ż. z bogatą ofertą zajęć tj. nauką języków obcych, szkoleniami z nowych technologii, nauką wizażu, warsztatami: teatralnymi, literackimi, zajęciami ruchowymi. Liczba odbiorców zadania 28. Kwota dotacji: 6 500,00 zł.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Edukacja społeczeństwa na temat procesów starzenia i jego konsekwencji:

W ramach programu „Radość życia – Wszystko mogę” prowadzone były zajęcia nordic walking. Dzięki zakupionym kijkom do nordic walking seniorzy biorący udział w programie mieli możliwość inicjowania i wspierania rekreacji ruchowej poprzez wspólne wyjścia w różne miejsca w okolicy, na spacer: np. do Rybaczówki na Giszowcu, Parku Zadole na Ligocie, Parku Kościuszki w Katowicach, ZOO i Rosarium w Chorzowie, Doliny „Trzech Stawów”. W zajęciach w ramach programu organizowanego przez Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 8 uczestniczyło 65 seniorów.

W ramach programu prowadzone były również zajęcia z rehabilitantem. Zajęcia te cieszyły się ogromną popularnością, gdyż seniorzy nieodpłatnie mieli możliwość nauki i wykonania przez godzinę prostych ćwiczeń poprawiających nie tylko ich samopoczucie, ale również codzienne funkcjonowanie. Prowadzone były również zajęcia przez psychologów zatrudnionych w MOPS w Katowicach. Cykl spotkań dla uczestników programu nastawiony był na rozwiązywanie konfliktów w grupie, eliminowaniu negatywnego lidera, eliminowanie złości, zastępowanie agresji i spotkania te odbywały się raz w miesiącu

W 2018 roku program „Radość życia – Wszystko mogę” realizowany w Murckach został przeformułowany. Pracownik TPPS nie prowadził już spotkań z seniorami. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wspierał jednakże działania grupy finansowo. Grupa ok 20 seniorów regularnie spotykała się w Miejskim Domu Kultury „Południe” w Katowicach-Murckach. Przeznaczone środki finansowe pozwoliły na uatrakcyjnienie spotkań poprzez poczęstunek w postaci kawy i ciasteczek czy zorganizowanie grilla w okresie letnim, a także uroczystych spotkań, które odbyły się w okresie Świąt Bożego Narodzenia, Wielkanocy i zabawy Andrzejkowej. Była to niewątpliwie duża atrakcja i zachęta dla seniorów do uczestniczenia w programie.

Środki finansowe przeznaczone w 2018 roku na program „Radość życia – Wszystko mogę” w Murckach to: 5 440,00 zł.

Cel 2. Zmiana stylu życia w sferze zdrowia psychicznego, aktywności intelektualnej, odżywiania, rytmu dnia, rekreacji, higieny ciała i unikania zachowań ryzykownych pod względem zdrowotnym.

Zadania realizowane przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

1. Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku – etap podstawowy

Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku skierowany był do mieszkańców Katowic, którzy w danym roku kalendarzowym kończyli 60-62 lata, 75-77 lat lub powyżej 85

lat. Mogli oni skorzystać z szeregu bezpłatnych badań, w tym m.in. pomiaru poziomu glukozy we krwi, poziomu hemoglobiny glikowanej HbA1 czy poziomu TSH, badań: sprawności pamięci, sprawności fizycznej czy też wzroku i słuchu.

Wyniki badań były interpretowane przez lekarzy, którzy wystawiali ewentualne skierowania do dalszej diagnostyki w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego do poradni specjalistycznych (geriatrycznych, endokrynologicznych, neurologicznych, chirurgicznych, onkologicznych, schorzeń sutka, okulistycznych, foniatrycznych, diabetologicznych) lub leczenia w szpitalnych oddziałach specjalistycznych.

Mieszkańcy, u których stwierdzono niesprawność ruchową, otrzymali możliwość wzięcia udziału w zajęciach rehabilitacyjnych finansowanych przez miasto Katowice w ramach II etapu Programu.

W 2018 roku realizatorami badań były następujące podmioty wybrane w otwartym konkursie ofert:

- Samodzielny Publiczny Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Katowicach „Moja Przychodnia” z siedzibą w Katowicach przy ul. PCK 1 - umowa na kwotę: 1 680,00 zł,
- NT Medical Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Boya-Żeleńskiego 77 – umowa na kwotę: 2 600,00 zł,
- Centrum Medyczne Tommed Sp. z o.o. PROF-MED. sp. k. z siedzibą w Katowicach przy ul. Żelaznej 1 - umowa na kwotę: 7 200,00 zł,
- Falck Medycyna Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Olbrachta 94, Centrum Medyczne w Katowicach przy ul. Młyńskiej 23 - umowa na kwotę: 360,00 zł,
- Ośrodek Diagnostyki i Leczenia Chorób Kobięcych oraz Schorzeń Sutka „TOMMED” w Katowicach przy ul. Fredry 22 - umowa na kwotę: 6 000,00 zł,
- Przychodnia AGMED Sp. z o.o. w Katowicach przy ul. Morcinka 15-17 - umowa na kwotę: 3 825,00 zł,
- Przychodnia NZOZ „Na Witosa” Sp. z o.o. w Katowicach przy ul. Witosa 21 - umowa na kwotę: 7 200,00 zł,
- Szpital Murcki Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Sokołowskiego 2 – umowa na kwotę: 829,29 zł.

Łącznie na realizację etapu podstawowego Programu w 2018 roku przeznaczono środki finansowe w wysokości: **26 694,29 zł**. W ramach zawartych umów objęto badaniami profilaktycznymi w ramach etapu podstawowego **268 osób**.

2. Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku – etap rehabilitacyjny

Z etapu rehabilitacyjnego Programu mogli skorzystać mieszkańcy Katowic, którzy wzięli udział w etapie podstawowym, w którym stwierdzono u nich niesprawność ruchową. Przeprowadzono dla nich 16-godzinne cykle zajęć rehabilitacyjnych w grupach nie większych niż 10 osób. Udział wzięło w nich łącznie **38 osób**.

Realizatorami etapu rehabilitacyjnego były następujące podmioty wybrane w otwartym konkursie ofert:

- „Fizjo-Med II” Sp. z o. o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Żelaznej 1 - umowa na kwotę: 4 800,00 zł,
- NT Medical Sp. z o. o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Boya-Żeleńskiego 77 - umowa na kwotę: 2 600,00 zł.

Łącznie przeznaczono na ten cel kwotę: **8 400,00 zł**.

3. Program profilaktyki zachorowań na grypę „Słoneczna Jesień”

Grypa jest ostrą, bardzo zakaźną chorobą układu oddechowego, przebiega z gorączką, kaszlem i ogólnym osłabieniem. Zarażenie grypą następuje drogą kropelkową, choroba ta przenosi się z osoby na osobę. W pewnych sytuacjach może stanowić zagrożenie dla zdrowia, a nawet życia. Dane WHO wskazują, że grypa jest istotnym problemem zdrowotnym, choruje na nią na świecie ok. 5-25% populacji, umiera 500 000 do 1 000 000 osób rocznie. Większość zgonów dotyczy pacjentów w wieku powyżej 65 roku życia. Główną przyczyną zgonu z powodu zarażenia wirusem grypy nie jest sama choroba, ale występujące po niej powikłania. Do najczęstszych powikłań grypy należą: zapalenie płuc, zapalenie oskrzeli, zapalenie mięśni (w tym mięśnia sercowego), zapalenie spojówek, zapalenie ucha środkowego, ostra niewydolność nerek, zaostrzenie przebiegu astmy i POChP, nasilenie zmian otępiennych u osób starszych.

W obliczu ciągłego zagrożenia tą chorobą oraz licznymi groźnymi dla życia i zdrowia jej powikłaniami, celem jest szczepienie osób starszych, z osłabioną odpornością i schorzeniami przewlekłymi. Dlatego też miasto Katowice w trosce o zdrowie swoich mieszkańców od wielu lat finansuje szczepienia ochronne p/grypie dla osób w wieku powyżej 65 roku życia.

Realizatorami akcji szczepień p/grypie w 2018 roku było 20 podmiotów wykonujących działalność leczniczą, wybranych w drodze otwartego konkursu ofert, które realizowały Program w punktach szczepień na terenie różnych dzielnic Katowic. Rozpoczęcie akcji szczepień nastąpiło we wrześniu. Szczepieniami objęto łącznie **5 666 mieszkańców**, z tego 340 w domach pomocy społecznej i zakładach opiekuńczo-leczniczych na terenie Katowic. łącznie na ten cel wydatkowano kwotę: **239 326,50 zł**.

4. „Działania prozdrowotne w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku Fundacji Komunikacji Międzykulturowej THE LINK”

Przy ul. Ludomira Różyckiego 14c zorganizowano cykl spotkań z dietetykiem, na których można było poznać zasady zdrowego odżywiania i dowiedzieć się, co jeść, aby długo żyć w zdrowiu i dobrym samopoczuciu, a także jak wzmocnić swój układ odpornościowy i zachować dobrą kondycję zdrowotną. Zrealizowano 36 godzin zajęć (12 spotkań), w których udział wzięło łącznie ok. **30 osób**.

Przekazano na ten cel z budżetu miasta Katowice kwotę: **16 000,00 zł**.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Inicjowanie i wspieranie zajęć rekreacji ruchowej dla seniorów, w tym imprez sportowych dla aktywnych seniorów:

- Pozyskano z Urzędu Miasta na rzecz klienta w wieku senioralnym 4 bilety na mecze siatkówki organizowane w Spodku.
- Prowadzona była ogólna rehabilitacja ruchowa dla osób objętych wsparciem Dziennych Domów Pomocy Społecznej.
- W ramach programu „Radość życia – Wszystko mogę” prowadzone były zajęcia nordic walking. Dzięki zakupionym kijkom do nordic walking seniorzy biorący udział w programie mieli możliwość inicjowania i wspierania rekreacji ruchowej poprzez wspólne wyjścia w różne miejsca w okolicy, na spacer, np.: na Rybaczówkę na Giszowcu, do Parku Zadole na Ligocie,

do Parku Kościuszki w Katowicach, ZOO i Rosarium w Chorzowie, na Dolinę „Trzech Stawów”. W zajęciach w ramach programu organizowanego przez TPPS nr 8 uczestniczyło 65 seniorów.

2. Działania na rzecz integracji międzypokoleniowej seniorów:

- W ramach realizowanego przez MOPS w Katowicach projektu pn. „Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego - I etap” w dzielnicy Bogucice oraz Janów – Nikiszowiec w 2018 roku odbył się cykl zajęć i warsztatów pn. „Senior w działaniu”, podczas których Seniorzy uczestniczyli w warsztatach rękodzieła, spotkaniach przedświątecznych. Warsztaty miały charakter integracyjny, pozwoliły seniorom na wymianę doświadczeń, stworzyły przestrzeń do wzajemnego poznania się i komunikacji. W ramach ww. projektu realizowanego w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Mocni Razem” w dzielnicy Zawodzie odbyło się 5 wydarzeń lokalnych o charakterze międzypokoleniowym: Międzypokoleniowy Bal Karnawałowy, Dzień Kobiet, Dzień Sąsiada, Pożegnanie Lata, Spotkanie Świąteczne. Przeprowadzono również Trening Umiejętności Społecznych pn. „Aktywność społeczna i obywatelska w otoczeniu lokalnym”. Stowarzyszenie „Opoka” – partner projektu w dzielnicy Załęże - zorganizowało piknik integracyjny (odbył się on 15 września 2018 roku), w tym występy artystyczne, międzypokoleniowy konkurs gwary śląskiej oraz szereg animacji dla dzieci i osób w wieku senioralnym, z wykorzystaniem profesjonalnego sprzętu animacyjnego. Stowarzyszenie „Arteria” – partner projektu w dzielnicy Śródmieście - zorganizowało spotkanie andrzejkowe, któremu towarzyszyła prezentacja multimedialna, włączająca uczestników do wspólnej zabawy, skłaniająca ich do dzielenia się wspomnieniami.
- Pensjonariusze Dniennego Domu Pomocy Społecznej nr 3 cyklicznie spotykali się z dziećmi uczęszczającymi do Miejskiego Przedszkola nr 21 im. Wesołej Ludwiczki.
- Występy jasełkowe dla podopiecznych Dniennego Domu Pomocy Społecznej zorganizowane przez uczniów Specjalnej Szkoły Podstawowej nr 60.
- We wrześniu został zorganizowany Dzień Otwarty w Dziennym Domu Pomocy Społecznej nr 3.
- Co pół roku przeprowadzana była wizyta członków rodzin pensjonariuszy Dniennego Domu Pomocy Społecznej nr 3. tj. dzieci, wnuków w ramach integracji pokoleniowej.
- Pracownicy socjalni uczestniczyli w zorganizowanym przez Specjalistyczny Klub Młodzieżowy „Dniu Sąsiada” przy ul. Krakowskiej 138. Impreza miała charakter integracji międzypokoleniowej.
- Odbyło się spotkanie wielkanocne oraz wigilijne w Filii Klubu Osiedlowego „Siódemka” na Bagnie, w którym uczestniczyli m.in. seniorzy. Elementem spotkania były przedstawienie dla seniorów w wykonaniu dzieci - mieszkańców osiedla. Spotkanie miało również charakter międzypokoleniowy.
- Wsparcie organizacji spotkania wigilijnego dla emerytowanych pracowników Huty Metali Nieżelaznych działającej dawniej na terenie Szopieniec przez Świetlicę Specjalistyczną nr 2. W celach organizacji spotkania udostępniono zaplecze kuchenne Świetlicy, wychowawcy wraz z wychowankami przygotowali choinkę, ozdoby i dekoracje świąteczne w sali, w której odbywało się spotkanie. W spotkaniu wzięło udział około 40 seniorów.
- Przygotowanie laurek i upominków dla swoich babć i dziadków przez dzieci uczęszczające do Świetlicy Specjalistycznej nr 3.
- Spartakiada Sportowa „Zimowa” oraz „Letnia”, w trakcie której dzieci ze Świetlicy Specjalistycznej nr 3 i seniorzy uczęszczający do Dniennego Domu Pomocy Społecznej nr 7,

w grupach mieszanych, rywalizowali ze sobą w zabawach i konkurencjach quizowo-sportowych. W zajęciach uczestniczyło około 21 seniorów.

- Wakacyjne zajęcia integracyjne na terenie położonym przy Świetlicy Specjalistycznej nr 4 z osobami korzystającymi ze wsparcia Dziennego Domu Pomocy Społecznej nr 5 pt. „Emocjonalna Mapa Dzielnic”, podczas których wychowankowie i pensjonariusze w grupach, omawiali ważne, ciekawe dla nich miejsca na terenie Ligoty, a następnie wspólnie tworzyli emocjonalne mapy swojej dzielnicy. Po zakończeniu prac, każda grupa przedstawiała na forum swoją pracę. Następnie w ramach integracji pensjonariusze i wychowankowie rozmawiali przy poczęstunku. W zajęciach uczestniczyło około 12 seniorów.

- Wychowankowie Świetlicy Specjalistycznej nr 4 uczestniczyli w zajęciach „Rzemiosło i Rękodzieło” na terenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej nr 5. Pensjonariusze wraz z wychowankami tworzyli ozdoby świąteczne, jak również opowiadali o zwyczajach świątecznych w swoich domach. W zajęciach uczestniczyło około 9 seniorów.

3. Rozpowszechnianie informacji o organizowanych działaniach na rzecz seniorów:

- Rozpowszechnianie informatorów dla seniorów, w tym kombatantów.

- Informowanie kombatantów o formach pomocy proponowanej przez Ośrodek.

- Propagowanie ulotek informacyjnych dotyczących Programu Aktywności Lokalnej dla osób w wieku senioralnym i ich środowiska rodzinnego.

- Propagowanie ulotek „Seniorze bądź czujny, Uważaj, Seniorze nie daj się Oszukać”.

- Pracownicy socjalni w okresie od 1 sierpnia do 30 września 2018 roku dotarli do 37 kombatantów mieszkających na terenie Terenowego Punktu Pomocy Społecznej nr 1. Podczas kontaktów informowali o formach pomocy, wręczali ulotki, informatory, ankiety do „Sygnału Życia” i „Koperty Życia”, nawiązywali kontakt z członkami rodzin sprawujących opiekę nad seniorami.

- Informowanie o możliwości uzyskania legitymacji „Babcia, dziadek i ja w Katowicach” i ich wydawanie.

- Propagowanie informacji o możliwości uczestnictwa w programie bezpłatnych zajęć Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

- Motywowanie seniorów do posiadania Karty „Aktywnego Seniora”.

- Motywowanie do udziału w „IV Katowickim Dniu Aktywnego Seniora”, który odbył się w dniu 24 września 2018 roku na Katowickim Rynku.

- Informowanie o działaniach na rzecz seniorów organizowanych przez Dom Kultury Filia Dąb: warsztatach malarstwa i rysunku – nieodpłatnie, poranna gimnastyka- odpłatność 50% dla posiadaczy Karty „Aktywnego Seniora”.

- Pracownicy socjalni przekazywali podopiecznym w trakcie wizyt środowiskowych „Informator dla Seniorów dotyczący działań senioralnych realizowanych w mieście Katowice. Informatory trafiły również m.in. do Parafii, Klubów Seniora, Spółdzielni Mieszkaniowych, Przychodni i Domów Kultury. Informator był też dostępny w Ośrodku dla osób zainteresowanych oraz rozprowadzony na spotkaniu w ramach programu „Radość życia - Wszystko mogę”. Wśród uczestników programu ok. 55 osób posiadało już wyrobioną kartę „Aktywnego Seniora”. Każdorazowo na spotkaniach grupy seniorzy byli informowani o organizowanych działaniach na rzecz seniorów w naszym mieście.

- Pracownicy socjalni informowali klientów legitymujących się niepełnosprawnością o możliwości skorzystania nieodpłatnie z biletów na imprezy sportowe np. mecze piłkarskie na GKS Katowice lub mecze hokejowe w Spodku.

- Pracownicy socjalni na bieżąco informowali i zachęcali do skorzystania z Miejskiego Systemu Powiadamiania Ratunkowego „Sygnał życia”.
- Pracownicy socjalni informowali i zachęcali seniorów do skorzystania z oferty „Koperta Życia”.
- Pracownicy socjalni informowali seniorów o możliwości skorzystania z oferty w ramach programu „Babcia, dziadek i ja w Katowicach”.
- Pracownicy socjalni informowali i zachęcali seniorów do udziału w VII Kongresie „Obywatel Senior” organizowanym przez Fundację Park Śląski i Park Śląski.
- Pracownicy socjalni na bieżąco zachęcali seniorów do udziału w spotkaniach Klubów Seniora.
- Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 7 informował seniorów o możliwości skorzystania z darmowego Klubu Seniora dla osób 60+ oraz Dniach Otwartych, gdzie miało miejsce spotkanie informacyjne z możliwością zapisu do uczestnictwa w Klubie.
- Na terenie grupy inicjatywnej przy Filii Klubu Osiedlowego „Siódemka” w każdy piątek odbywały się spotkania seniorów. Pracownicy socjalni na bieżąco zachęcali osoby w wieku senioralnym do udziału w spotkaniach, w tym do uczestniczenia w uroczystościach np. z okazji Dnia Babci i Dziadka, spotkaniach wielkanocnych, wigilijnych itp.
- Na spotkaniach środowiskowych w dalszym ciągu propagowane były ulotki i informatory dotyczące wsparcia i działań na rzecz osób starszych.

4. Rozwój efektywnej edukacji prowadzonej we wszystkich okresach życia człowieka – promowanie zdrowego stylu życia w każdym wieku:

- Pracownicy socjalni informowali seniorów o możliwości skorzystania z „Programu profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku”, w ramach którego osoby zainteresowane mogły wykonać różne rodzaje badań dostępnych w ramach programu wraz z interpretacją uzyskanych wyników oraz skierowaniem do dalszej diagnostyki w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.
- W okresie letnim, w szczególności nasilonych upałów pracownicy socjalni informowali o konieczności właściwego nawadniania organizmu, unikania przebywania w nasłonecznionych miejscach, wychodzenia z mieszkania w godzinach przedpołudniowych.

5. Popularyzacja i rozwój oferty edukacyjnej w zakresie prawidłowego żywienia dostosowanego do zmieniającego się organizmu osoby starszej:

- Kierowanie na warsztaty edukacyjne: ekonomiczne, dietetyczne, przeciwdziałania marnotrawieniu żywności w ramach działań towarzyszących w programie POPŻ 2014-2020
- Rozpowszechnianie ulotek dotyczących promocji zdrowia informujących o picie wody podczas upałów.
- Pracownicy socjalni zachęcali do udziału w VII Kongresie „Obywatel Senior”, który odbył się 26 maja 2018 roku w Parku Śląskim w Chorzowie. Uczestnicy kongresu mogli wziąć udział w wykładzie o zdrowym stylu życia oraz skorzystać z pomocy specjalistów z zakresu medycyny rehabilitacji, a także z porad dietetyka.

6. Popularyzacja i rozwój oferty edukacyjnej w zakresie profilaktyki typowych chorób wieku starszego:

- Pracownicy socjalni MOPS Katowice informowali o możliwości skorzystania z „Programu profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku”, w ramach którego osoby zainteresowane mogły wykonać różne rodzaje badań.

7. Organizacja spotkań grupowych sprzyjających powstawaniu więzi międzyludzkich i poprawie zdrowia psychicznego:

- W ramach realizowanego przez MOPS w Katowicach projektu pn. „Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego - I etap” w dzielnicy Bogucice oraz Janów – Nikiszowiec w 2018 roku odbyło się szereg zajęć poruszających zagadnienia zmiany stylu życia w sferze zdrowia psychicznego, aktywności intelektualnej, odżywiania, rytmu dnia, rekreacji, higieny ciała i unikania zachowań ryzykownych pod względem zdrowotnym. Działania te były realizowane poprzez trzy cykle zajęć:

- zajęcia psychologiczne pn.: „Radość życia”,
- zajęcia edukacyjne pn.: „Na zdrowie”,
- zajęcia ruchowe, prowadzone przez wykwalifikowanego trenera - „Senior w ruchu”.

W pozostałych dzielnicach objętych ww. projektem również realizowano spotkania animatorów lokalnych z mieszkańcami o różnej tematyce, w tym m.in. „Kawiarenka sąsiedzka” - grupa samopomocowa, Lokalna Strefa Wolontariatu, Multimedialna Akademia Seniora, Klub Gracza, Scena Dobrego Humoru.

- Na terenie Centrum Zainteresowań i Aktywności Seniora „Nasz CzAs” przy ul. ks. bpa Bednorza 22, współprowadzonego przez Katowickie Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Dwójka” organizowane były zajęcia dla seniorów. Ich ideą jest wsparcie i integracja osób w wieku senioralnym, wzmacnianie aktywności i samodzielności społecznej.

- Spotkania seniorów w ramach grupy wsparcia „Radość życia – Wszystko mogę”, którego jednym z głównych celów w dalszym ciągu pozostaje zapewnienie potrzeb towarzyskich i kulturalnych, poprzez możliwość wspólnego spędzania czasu wolnego z innymi ludźmi, wspólnych wyjść m.in. do: kina, Skansenu, Palmiarni, muzeum oraz wycieczki wyjazdowe do różnych atrakcyjnych miejscowości w kraju. W 2018 roku w ramach ww. programu realizowanego przez Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 8 zorganizowano 10 imprez, wyjść czy wyjazdów, łącznie z wszystkich działań skorzystało 65 uczestników programu.

Cel 3. Poprawa kondycji fizycznej i zwiększenie aktywności fizycznej seniorów.

Zadania realizowane przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

1. W ramach poprawy kondycji fizycznej katowickich seniorów **Klub Rekreacyjno Sportowy TKKF „Czarni” przy KWK „Wieczorek”, z siedzibą w Katowicach przy ul. Radosnej 35c realizował zadanie pn. „Aktywny Senior +60”**, które polegało na zapobieganiu wykluczeniu społecznemu osób starszych, organizacji czasu wolnego poprzez udział w zajęciach muzycznych oraz rekreacji ruchowej tj. zajęcia na sali gimnastycznej oraz basenie. Liczba odbiorców zadania 70 osoby. Kwota dotacji: 27 760,00 zł.

2. Nowością w 2018 roku była realizacja zadania pn. **„Sport dla Seniorów”**, która rozpoczęła się czerwcem. Realizowane projekty spotkały się z bardzo dużym zainteresowaniem seniorów.

W 2018 roku w drodze otwartego konkursu ofert wyłonione zostały dwie organizacje pozarządowe:

- **Akademicki Związek Sportowy Uniwersytetu Śląskiego, z siedzibą w Katowicach przy ul. Bankowej 12 - „Sportowy Uniwersytet Seniora”**. Realizacja zadania polegała na aktywizacji osób w wieku 60+, poprzez zorganizowanie różnorodnych zajęć sportowych, integracyjnych oraz promujących zdrowy styl życia.

Rezultatem realizacji zadania była poprawa sprawności ogólnej seniorów, podniesienie ich kondycji fizycznej i ukształtowanie takiego systemu postaw, które pozwolą w przyszłości na samodzielne podejmowanie różnorodnych form aktywności. Zajęcia były bezpłatne. Zajęcia odbywały się w różnych dzielnicach miasta Katowice. Rodzaje zajęć realizowanych dla seniorów: gimnastyka, fit-ball, pilates, zajęcia ogólnorozwojowe, nordic walking, tańce latynoamerykańskie, joga, tenis stołowy, badminton, trening zdrowe plecy, aqua aerobic, trening relaksacyjny, gry i zabawy ruchowe, zajęcia ogólnorozwojowe, zumba, trening koordynacji psychoruchowej. Liczba odbiorców zadania 670 osób. Kwota dotacji: 264 824,00 zł.

- **Stowarzyszenie na Rzecz Poradnictwa Obywatelskiego „DOGMA”, z siedzibą w Katowicach przy ul. Raciborskiej 48/2 - „Czas Aktywnych Seniorów”**. Realizacja zadania polegała na zorganizowaniu zajęć ruchowych. Seniorzy biorący udział w projekcie byli uczestnikami klubów seniora i w większości w ich siedzibach odbywały się zajęcia sportowe. Zajęcia realizowane przez Stowarzyszenie: zajęcia ruchowe, profilaktyczno – kompensacyjne z elementami jogi, pilatesu, zajęcia taneczno – ruchowe, zajęcia zdrowy kręgosłup, marsze nordic walking, trening funkcjonalny Body Camp. Liczba odbiorców zadania: 115. Kwota dotacji: 25 216,24 zł.

3. Program „Zdrowy i aktywny senior” był realizowany przez **Fundację Bażantowo z siedzibą w Katowicach przy ul. Zdzisława Hierowskiego 2**, a jego adresatami byli mieszkańcy Katowic w wieku powyżej 60 roku życia, ze szczególnym uwzględnieniem osób w wieku poprodukcyjnym, osób niepełnosprawnych i samotnych. W projekcie wzięło udział ok. 110 osób, które w sposób regularny uczestniczyły w zajęciach rekreacyjnych i ćwiczeniach ogólnorozwojowych (fitness, tenis, basen) oraz korzystały z możliwości diagnostyki dietetycznej oraz fizjoterapeutycznej w celu określenia optymalnego rodzaju aktywności ruchowej. Na wykonanie tego zadania w 2018 roku przekazano dotację w wysokości: 52 000,00 zł.

4. Projekt „Działania prozdrowotne w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku Fundacji Komunikacji Międzykulturowej THE LINK”

Przy ul. Ludomira Różyckiego 14c zorganizowano cykl zajęć ruchowych dot. profilaktyki zdrowego kręgosłupa. Program składał się z trzech elementów – statycznych ćwiczeń fizycznych, nauki świadomego oddychania oraz aktywnego relaksu. Ćwiczenia miały na celu wzmocnienie mięśni i zwiększenie elastyczności ciała uczestników. Zorganizowano 72 godziny zajęć dla dwóch grup. Łącznie w zajęciach wzięło udział ok. 30 osób.

Przekazano na ten cel z budżetu miasta Katowice kwotę: 16 000,00 zł.

5. W ramach projektu pn. „Od przedszkola do seniora” realizowanego przez Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach zorganizowano moduł "Senior - dobre codzienne samopoczucie". Przeprowadzono 20 godzin zajęć z nordic walking dla seniorów, w których regularnie brało udział 10 osób. Przekazano na ten cel dotację w wysokości: 106 307,76 zł, z czego na ww. zajęcia kwotę: 2 200,00 zł. Zajęcia były prowadzone przez wykwalifikowaną kadrę medyczną ŚUM przy udziale studentów studiów stacjonarnych.

Zadania realizowane przez Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice:

1. **Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „Opoka”, z siedzibą w Katowicach przy ul. M. Obłatów 24 wraz z Miastem Katowice zorganizowało rajd sportowo-rekreacyjny pn. „Sport, rekreacja, aktywny wypoczynek, najlepszą formą utrzymania dobrej kondycji psychofizycznej seniorów – mieszkańców Katowic”.** Rajd polegał na zorganizowaniu 2 wyjazdów krajoznawczych wraz z oprawą sportową mających na celu zaktywizowanie środowiska seniorów. Całość działań miała zachęcić do zmiany stylu życia oraz poprawy ogólnej kondycji psychofizycznej. Miasto Katowice przeznaczyło na ten cel: 4 500,00 zł, z którego pokryte zostały koszty transportu seniorów – pensjonariuszy katowickich DDPS, na powyższe wycieczki. Łącznie w dwóch wyjazdach wzięło udział 101 pensjonariuszy – osób starszych, w tym 72 osoby niepełnosprawne. Terminy wyjazdów to 10 i 28 sierpnia 2018 roku.

2. **Stowarzyszenie Ruchu Harcerskiego „Czuwaj”, z siedzibą w Katowicach przy ul. Mikołaja Kopernika 14 wspólnie ze Śląską Komendą Chorągwi ZHP zorganizowało na terenie Gminy Janów w dniu 1 września 2018 roku XI Zlot Kręgów Terenowych Stowarzyszenia oraz seniorów ZHP.** Miasto Katowice partycypowało w kosztach transportu grupy katowickiej tj. 50 osób. Koszt przejazdu wyniósł: 1 300,00 zł.

3. **Wsparcie przez miasto Katowice „X Międzynarodowej Olimpiady Sportowej UTW Trzeci Wiek na start”,** która odbyła się 19 maja 2018 roku w Łazach. Miasto Katowice partycypowało w kosztach transportu, który wyniósł: 918,00 zł. W Olimpiadzie udział wzięło 40 reprezentantów Uniwersytetu Trzeciego Wieku startujących w następujących konkurencjach: pływanie, strzelectwo, łucznictwo, bieg na 100 i 400 m, turniej boule.

4. **Dotacja udzielona dla Śląskiego Związku Tenisowego na realizację zadania publicznego pt. „Organizacja imprez sportowych i turystycznych od dnia podpisania umowy do 31 grudnia 2018 roku” – „XXIX Międzynarodowy Turniej Tenisowy Seniorów Katowice Cup”,** który odbył się w terminie 28 lipca – 1 sierpnia 2018 roku. W imprezie wzięło udział 90 osób, a dotacja została rozliczona w wysokości: 8 500,00 zł. Dodatkowo miasto Katowice na powyższą imprez zakupiło puchary dla uczestników w wysokości: 970,47 zł.

5. **Dotacja udzielona dla Miejskiego Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej, z siedzibą w Katowicach przy ul. Warszawskiej 27 na realizację zadania publicznego pt. „Organizacja imprez sportowych i turystycznych od dnia podpisania umowy do 30 czerwca 2018r.” – „Piłka nożna dla Oldboys – liga dla młodych duchem”.** Turniej odbył się 21 kwietnia 2018 roku. W imprezie udział wzięło 10 zespołów po 10 zawodników reprezentujących kluby i ogniska TKKF, a dotacja została rozliczona w wysokości: 1 500,00 zł.

6. Dotacja udzielona dla Miejskiego Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej, z siedzibą w Katowicach przy ul. Warszawskiej 27 na realizację zadania publicznego pt. „Aktywizacja osób starszych 55+” w trybie tzw. „małego grantu”, które polegało na organizacji rajdów pieszych i wycieczek rekreacyjno – turystycznych oraz na prowadzeniu zajęć z zakresu jogi i nordic walking. Zadanie realizowane było w terminie 1 marca do 29 maja 2018 roku. W zadaniu uczestniczyło 30 osób, a dotacja została rozliczona w wysokości: 3 240,00 zł.

7. Dotacja udzielona dla Katowickiego Towarzystwa Tenisowego Akademia Tenisa Katarzyny Pyka, z siedzibą w Katowicach przy ul. Chorzowskiej 73c na realizację zadania publicznego pt. „Promocja aktywności fizycznej osób starszych 50+” w trybie tzw. „małego grantu”. Działania w ramach niniejszego zadania miały na celu wykształcenie i utrwalenie aktywności fizycznej i ruchowej poprzez zajęcia na kortach tenisowych. Połączone one były z nauką gry w tenisa ziemnego oraz z zajęciami ogólnorozwojowymi cardio tenisa. Zadanie realizowane było w terminie 17 września do 30 listopada 2018 roku. W zadaniu uczestniczyło 30 osób, a dotacja została rozliczona w wysokości: 6 340,00 zł.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Promowanie inicjatyw dotyczących aktywności fizycznej wśród osób starszych prowadzących siedzący tryb życia:

- Pracownicy socjalni informowali klientów legitymujących się niepełnosprawnością o możliwości skorzystania nieodpłatnie z biletów na imprezy sportowe np. mecze piłkarskie na GKS Katowice lub mecze hokejowe w Spodku.
- Pracownicy socjalni informowali seniorów i zachęcali do skorzystania z oferty Dziennych Domów Pomocy Społecznej, o utworzeniu nowego Klubu Seniora „Twierdza Seniora”, motywowali do uczestnictwa w Dniach Otwartych.
- Seniorzy uczestniczyli w roku 2018 w kilku wycieczkach. W styczniu 2018 odbyła się wycieczka do Zamku w Pszczynie, we wrześniu seniorzy zwiedzali „Ogrody Kapias” w Goczałkowicach Zdroju, a w październiku odwiedzili fermę strusiów w gospodarstwie agroturystycznym w Bieruniu. Natomiast w listopadzie seniorzy byli w Multikinie, a spotkanie zakończyło się poczęstunkiem w pizzerii. W wyjazdach i wyjściach brało udział ok. 20 uczestników.
- Osoby starsze uczestniczyły w Zlocie Rodzin Abstynenckich w Małym Cichym, który odbył się jak co roku na przełomie kwietnia i maja. Elementem wyjazdu były piesze wędrówki po górach oraz aktywność fizyczna poprzez zabawę.
- Pod koniec sierpnia 2018 roku odbył się przegląd twórczości abstynenckiej w Olsztynie pod Częstochową, w którym udział wzięli mieszkańcy dzielnicy Szopienice związani z Trzeźwością Stowarzyszeniem Kulturalno-Turystycznym oraz Katowickim Stowarzyszeniem Trzeźwością „Dwójka”. Impreza miała również charakter międzypokoleniowy.
- W ramach realizacji programu dla osób 50+ „Radość życia - Wszystko mogę” cyklicznie odbywały się w ramach spotkań grupy zajęcia z rehabilitantem. Seniorzy poprzez regularne ćwiczenie z rehabilitantem na spotkaniach uczyli się prostych ćwiczeń wspomagających ruchowość stawów, pomagających utrzymać kondycję itp. Z powyższych działań mogły skorzystać wszystkie osoby biorące udział w programie.

Cel 4. Dostosowanie usług społecznych do potrzeb oraz możliwości osób starszych.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Planowanie i organizowanie usług społecznych (w tym zdrowotnych, a także edukacyjnych, kulturalnych, transportowych i rekreacyjnych) z uwzględnieniem potrzeb osób starszych i dostosowanie ich do zainteresowań oraz możliwości osób starszych:

- W 2018 roku Ośrodek we współpracy z mieszkańcami Katowic realizował inicjatywę lokalną „Aktywny Senior 55+”. W ramach aktywności fizycznej odbyły się spacerzy oraz ćwiczenia ruchowe - zdrowy kręgosłup, pod okiem wykwalifikowanego instruktora (w sumie 62 godziny). Zajęcia stacjonarne miały miejsce w Klubie Aktywnego Seniora „Anziano” w Katowicach-Piotrowicach, natomiast spacerzy nordic walking odbywały się w różnych ciekawych miejscach na terenie Piotrowic i Ochojca. W tych zajęciach udział brało łącznie 50 osób. W ramach spotkań kulturalnych odbyły się wyjścia do katowickich kin na seanse wyświetlane specjalnie dla seniorów (np. „Rialto”, „Światowid”, „Multikino”, „Helios”), w których uczestniczyło po kilkadziesiąt osób. W listopadzie z okazji ogólnopolskiego Dnia Seniora zostało zorganizowane uroczyste wyjście do Teatru Żelaznego, w którym uczestniczyło 88 osób. Wsparto również realizację inicjatywy lokalnej pn. „Łączymy pokolenia 2018” w dzielnicy Zawodzie. Uczestnicy brali udział w ćwiczeniach fizycznych pod okiem instruktora, uczyli się zdrowego odżywiania, także na zajęciach z dietetykiem. Ponadto z inicjatywy Rady Jednostki Pomocniczej w Załężu zrealizowano wyjazd do Bielska-Białej, gdzie grupa kilkudziesięciu seniorów zamieszkujących dzielnicę Załęże zwiedzała okolice. Atrakcją był m.in. przejazd wyciągiem na Szyndzielnię.

- W ramach programu „Radość życia – Mogę więcej” działania nakierowane były na poprawę jakości życia seniorów oraz ich sprawności funkcjonalnej w postaci: zapewnienia potrzeb towarzyskich i kulturalnych.

- Osoby starsze uczestniczyły w Zlocie Rodzin Abstynenckich w Małym Cichym, który odbył się na przełomie kwietnia i maja.

- Na terenie Klubu Osiedlowego „Siódemka” w ramach spotkań dla seniorów odbywały się warsztaty rękodzieła.

- Warsztaty dla mieszkańców Katowic w tym również seniorów odbywały się także w ramach projektu Centrum Społecznościowe „Szopki”. Warsztaty odbyły się w Domu Kultury, Filia 2 przy ul. Obrońców Westerplatte. Ponadto w Domu Kultury odbyły się również przedstawienia „Tieter z naszego Placu” działającego przy Trzeźwościowym Stowarzyszeniu Kulturalno-Turystycznym w Katowicach przy ul. ks bpa Bednorza 22.

Cel 5. Zapewnienie odpowiedniej opieki nad osobami o ograniczonej samodzielności poprzez rozwój usług opiekuńczych.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizując zapisy ustawy o pomocy społecznej daje możliwość skorzystania z pomocy w formie usług opiekuńczych, które obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dostosowanych do szczególnych

potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. W 2018 roku świadczone usługi dla 1 978 osób w łącznej liczbie godzin: 390 841,47.

Cel 6. Stworzenie systemów wsparcia dla opiekunów nieformalnych, w szczególności na poziomie lokalnym.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Rozwój wolontariatu opiekuńczego (w tym w sąsiedztwie, w środowisku lokalnym):

W 2018 roku realizowana była pomoc wolontariuszy dla osób starszych i niepełnosprawnych w ramach programu „Słonecznik”, którego głównym celem jest utrzymanie więzi społecznych i bezpieczeństwa w środowisku zamieszkania, poszerzenie kontaktów społecznych i aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych oraz zwiększenie ich poczucia bezpieczeństwa. W 2018 roku ww. pomoc świadczyło 16 wolontariuszy, w łącznej liczbie 550 godzin.

W 2018 roku kontynuowano również działania rozwijające współpracę w ramach programu wolontaryjnego „Słonecznik” z Regionalnym Centrum Wolontariatu polegającą przede wszystkim na kierowaniu przez Regionalne Centrum Wolontariatu do tutejszego Ośrodka osób chcących zostać wolontariuszami i współpracować z Ośrodkiem w ramach ww. programu, udzielając wsparcia m.in. osobom starszym i niepełnosprawnym. Ponadto Ośrodek w ramach realizacji programu wolontaryjnego „Słonecznik” podejmował działania polegające na rozpowszechnianiu informacji o programie oraz pozyskiwaniu wolontariuszy poprzez docieranie do różnych osób za pomocą aplikacji – KISS¹, zamieszczaniu informacji na stronie internetowej Urzędu Miasta Katowice, stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach oraz portalu społecznościowym Facebook.pl. Prowadzono także akcję rozprowadzania ulotek informacyjnych oraz plakatów dotyczących programu „Słonecznik” w katowickich bibliotekach, Miejskich Domach Kultury, oddziałach katowickiego MOSiR, przychodniach, katowickich parafiach rzymsko – katolickich oraz przekazano informację o poszukiwaniu wolontariuszy do Klubu Wolontariusza Uniwersytetu III Wieku Uniwersytetu Śląskiego. Podczas spotkań dla seniorów w ramach realizacji programu „Bezpieczna Przystań” informowano seniorów o zasadach działania programu i możliwości skorzystania z pomocy wolontariuszy, jak również wskazywano na możliwość zajęcia się przez osoby starsze wolontariatem nakierowanym na pomaganie innym osobom potrzebującym.

2. Umożliwienie opieki długo- i krótkoterminowej nad osobą starszą na przykład w przypadku hospitalizacji opiekuna lub opieki wytchnieniowej:

- W ramach systemu wsparcia istnieje możliwość skorzystania z usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, Dziennych Domów Pomocy Społecznej, Mieszkań chronionych, Domów Pomocy Społecznej, Rodzinnego Domu Pomocy.
- Wspieranie rodziny i opiekunów nieformalnych.
- Stworzenie szerokiego dostępu do informacji o możliwościach wsparcia dla opiekunów oraz na temat możliwości poprawy jakości opieki przez opiekunów nieformalnych.

- Nawiązanie współpracy z pracownikami oddziału dziennego przy szpitalu geriatrycznym i bieżące przekazywanie oferty pomocy na rzecz osób starszych istniejącej w mieście oraz omawianie wspólnie z psychologiem oddziału indywidualnych potrzeb osób tam przebywających.

Cel 7. Zapewnienie bezpieczeństwa osób starszych i przeciwdziałanie stosowanym wobec nich nadużyciom.

Zadania realizowane przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Katowice:

Miasto Katowice zorganizowało w 2018 roku cykl 12 spotkań dla seniorów pn. „Bezpieczeństwo Seniorów” z udziałem Komendy Miejskiej Policji w Katowicach, Straży Miejskiej, Straży Pożarnej oraz przedstawicieli Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

Na spotkaniach, które odbywały się w dzielnicach miasta Katowice seniorzy mogli dowiedzieć się:

- jak nie paść ofiarą oszustwa „na wnuczka” lub „na policjanta” oraz w jaki sposób należy się zachować przy podejrzeniu takiego przestępstwa,
- jak zapobiegać niebezpieczeństwom związanym z wystąpieniem pożaru oraz zaccadzenia,
- dlaczego nie powinno się spalać odpadów oraz wykorzystywać niedozwolonych paliw do ogrzania mieszkań oraz jakie kary grożą za ich spalanie,
- o ofercie pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach np. jak załatwić dodatek mieszkaniowy, energetyczny, zasiłek pielęgnacyjny, czy uczestnictwo w zajęciach Dziennego Domu Pomocy Społecznej i inne.

Organizowane również były konkursy z nagrodami oraz zapewniono poczęstunek i napoje.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Zwiększenie świadomości osób starszych na temat sytuacji przemocy oraz o instytucjach, do których można się zwrócić w sytuacjach doświadczenia przemocy:

- 30 maja 2018 roku przedstawiciel Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii oraz pracownicy socjalni na zaproszenie II Komisariatu Policji w ramach Programu „Bezpieczna Przystań” brali udział w spotkaniu z parafianami Rzymskokatolickiej Parafii św. Jana i Pawła w Katowicach - Dębnie. W ramach spotkania została przedstawiona oferta pomocowa dla osób starszych i niepełnosprawnych. Przedstawiono zasady i warunki ubiegania się o przyznanie pomocy. Poinformowano również o programach kulturalnych i profilaktycznych z zakresu zdrowia organizowanych i finansowanych ze strony miasta.

- 25 września 2018 roku pracownik socjalny Iwona Olejniczak uczestniczyła w spotkaniu z seniorami w ramach Programu „Bezpieczna przystań” na zaproszenie VII komisariatu Policji. Również na tym spotkaniu została przedstawiona oferta pomocowa dla osób starszych i niepełnosprawnych. Przedstawiono zasady i warunki ubiegania się o przyznanie pomocy. Poinformowano również o programach kulturalnych i profilaktycznych z zakresu zdrowia organizowanych i finansowanych ze strony miasta.

- 19 grudnia 2018 roku Kierownik Terenowego Punktu Pomocy Społecznej nr 5 spotkała się z rzecznikiem seniorów Spółdzielni Mieszkaniowej „Piast”. W trakcie spotkania omówione zostały zasady przyznawania usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, omówione zostały zasady przyznawania pobytu w dziennych domów pomocy społecznej

i środowiskowych domach samopomocy. Ponadto rzecznik został poinformowany o procedurze związanej z przeprowadzaniem wywiadów środowiskowych .

- W czasie wizyt u klientów pracownicy socjalni na bieżąco podejmowali tematykę związaną z pojawiającymi się zagrożeniami dla seniorów związanymi z wyłudzeniami na tzw. „wnuczka”, „gazownika”, „na kuriera” itp., kradzieżami, udostępnianiem danych osobowych, wyłudzeniem kredytów itp. Pracownicy socjalni ponadto uczulali osoby starsze aby w sytuacji powzięcia podejrzenia, że mogą stać się ofiarą przestępcy kontaktowali się z rodziną czy pracownikiem socjalnym lub informowali Policję. Pracownicy MOPS włączyli się w realizację programu profilaktyczno – edukacyjnego Komendy Miejskiej Policji „Bezpieczna Przystań” kierowanego do osób w wieku senioralnym, który ma na celu ograniczenie liczby zdarzeń negatywnych, których ofiarami są osoby starsze jako grupa szczególnie narażona na ryzyko stania się ofiarami zdarzeń kryminalnych.

- Pracownicy Terenowego Punktu Pomocy Społecznej nr 9 na bieżąco informowali uczestników programu „Radość życia – Wszystko mogę” o spotkaniach dotyczących bezpieczeństwa organizowanych przez Prezydenta Miasta Katowice.

- W dniu 15 maja 2018 roku w trakcie zajęć programu „Radość życia – Wszystko mogę” omówiono temat dotyczący bezpieczeństwa seniorów tj. podstawowe zasady zachowania w domu gdy senior mieszka samotnie, w banku pobierając pieniądze, na poczcie robiąc opłaty. Podano nowe metody popełniania przestępstw wobec seniorów:

- „na wnuczka”,
- „na policjanta”,
- „na gazownika” czy pracownika TAURON,
- „na hydraulika”,
- „na kuriera”,
- „na dotację”,
- „na urzędnika”.

Omówiono również następujące zagadnienia: wygląd legitymacji pracownika socjalnego, zagrożenia wynikające z zawierania umów przez telefon lub internet oraz niebezpieczeństwa zatrucia czadem przy ogrzewaniu piecami węglowymi.

Cel 8. Rozwój oferty edukacyjnej dla osób starszych w obszarach zgodnych z potrzebami.

Zadania realizowane przez Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice:

1. **Dotacja udzielona Uniwersytetowi Śląskiemu** w 2018 roku w wysokości: 30 000,00 zł z przeznaczeniem na edukację ustawiczną osób starszych – działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Oferta edukacyjna UTW jest bardzo bogata. Oprócz wykładów o tematyce ogólnej prowadzi się zajęcia z: historii sztuki, historii Kościoła, historii Śląska, psychologii, a także lektoraty z języków obcych. Ponadto w ramach zajęć ruchowych organizowana jest gimnastyka klasyczna, gimnastyka rehabilitacyjna, gimnastyka w wodzie, gimnastyka przy muzyce, pływanie, tańce europejskie, pilates, joga. Co roku odbywają się również zajęcia komputerowe dla początkujących i zaawansowanych.

Z oferty edukacyjnej skorzystało w 2018 roku 1 056 słuchaczy a dotacja została rozliczona w wysokości: 29 704,81 zł.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Rozwijanie oferty edukacyjnej seniorów w zakresie profilaktyki zdrowotnej:

- W ramach realizowanego przez MOPS w Katowicach projektu pn. „Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego - I etap” w dzielnicy Bogucice oraz Janów - Nikiszowiec w 2018 roku kierowano szeroką ofertę edukacyjną o różnorodnej tematyce:

- Cykl zajęć edukacyjno – prozdrowotnych pn.: „Na zdrowie”,

- „Radość życia” – warsztaty psychologiczne,

- Klub społecznościowy „Senior w działaniu”, w ramach którego odbywały się pogadanki, warsztaty z zaproszonymi gośćmi oraz zajęcia kreatywne dla seniorów,

- Cykl zajęć kulturalno – edukacyjnych pn. „Senior w podróży – śladami natury, kultury i historii”.

W ramach ww. projektu realizowanego w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Mocni Razem” w dzielnicy Zawodzie, zrealizowano 25 spotkań integracyjno-edukacyjnych o tematyce dostosowanej do potrzeb seniorów, m.in. na temat praw konsumenta, profilaktyki chorób cukrzycy, prawa spadkowego oraz zajęcia muzyczno-ruchowe. Stowarzyszenie „Opoka” – partner projektu - zrealizowało warsztaty „Dbam o siebie i się rozwijam”, w ramach którego odbyły się 4 seminaria nt. zdrowia. Stowarzyszenie „Arteria” – Partner projektu w dzielnicy Śródmieście - zrealizowało warsztaty edukacyjne z języka angielskiego, warsztaty psychologiczne/psychoedukacyjne, warsztaty ruchowe, warsztaty ekonomia w domu, warsztaty rehabilitacyjne. Stowarzyszenie „Dwójka” – partner projektu w dzielnicy Szopienice - zrealizowało prelekcje dla seniorów pn. „Wspólnie walczymy ze SMOGIEM” (we współpracy ze Strażą Miejską), „Profilaktyka schorzeń ginekologicznych w wieku po menopauzie”, „Co każdy Senior o zdrowiu winien wiedzieć” oraz „Stop oszustom”.

- Pracownicy zachęcali do udziału w VII Kongresie Obywatel Senior na trawie , który miał miejsce 26 maja, a który miał za zadanie poprawę sprawności fizycznej (ćwiczenia na tonie natury) i jakości życia osób starszych(badania i porady lekarskie warsztaty rękodzieła).

- Pracownicy socjalni MOPS Katowice informowali o możliwości skorzystania z „Programu profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku”, w ramach którego osoby zainteresowane mogły wykonać różne rodzaje badań dostępnych w ramach programu wraz z interpretacją uzyskanych wyników oraz skierowaniem do dalszej diagnostyki w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.

- Pracownicy regularnie i na bieżąco dostarczali na spotkania grupy „Radość Życia” wszelkie ulotki informacyjne i biuletyn UM itd.

- Pracownicy socjalni zachęcali do udziału w spotkaniach edukacyjnych, badaniach z zakresu profilaktyki, jelita grubego, osteoporozy, słuchu.

- Pracownicy socjalni w ramach akcji czyste powietrze przekazywali informacje o rodzajach paliwa stosowanego do ogrzewania mieszkania. Pracownicy socjalni zobowiązywali do zakupu dopuszczalnego paliwa. Ponadto weryfikowany jest rodzaj zakupionego paliwa przy rozliczaniu zasiłków przyznanych na ten cel.

Cel 9. Upowszechnianie edukacji obywatelskiej.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Rozwijanie u osób starszych kompetencji społecznych i obywatelskich, w tym motywowanie do podejmowania aktywności obywatelskiej i wolontariatu:

- W 2018 roku realizowana była pomoc wolontariuszy dla osób starszych i niepełnosprawnych w ramach programu „Słonecznik”. Celem programu było utrzymanie więzi społecznych i bezpieczeństwa w środowisku zamieszkania, poszerzenie kontaktów społecznych i aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa. Działania promocyjne służące rozpowszechnianiu informacji o programie miały także na celu dotarcie do osób starszych, którzy chcieliby zostać wolontariuszem dla kogoś potrzebującego pomocy. Spośród 16 wolontariuszy pomagających osobom starszym, trzy osoby były w wieku 50+. Nawiązano także kontakt z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w celu zachęcenia korzystających tam z zajęć do świadczenia pomocy wolontarystycznej. Podczas spotkań z seniorami w ramach programu „Bezpieczna Przystań” informowano seniorów o możliwości zarówno skorzystania z pomocy wolontariuszy, jak i o możliwości podjęcia się roli wolontariusza dla osób potrzebujących. W marcu 2018 roku podczas konferencji organizowanej przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach pt. „Sposoby wzmacniania idei aktywnego starzenia się poprzez wolontariat” przedstawiciele katowickiego Ośrodka zaangażowani w realizację programu przedstawili krótką prezentację na temat działań wolontariuszy w ramach programu „Słonecznik”. Na spotkanie zaproszeni byli m.in. przedstawiciele Śląskiej Rady ds. Seniorów, Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz ich słuchaczy, a także organizacji wspierających wolontariat.

- W ramach realizowanego przez MOPS w Katowicach projektu „Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego - I etap” prowadzone były działania, których inicjatorami byli sami seniorzy. Działania te organizowane były w ramach cyklu pn.: „Senior w akcji” - wzmocnienie inicjatywy lokalnej osób w wieku senioralnym. W 2018 r. w ramach tych działań z inicjatywy seniorów przeprowadzono m.in.:

- cykliczne spotkania edukacyjno-integracyjne seniorów z dziećmi z Miejskiego Przedszkola nr 22 w Katowicach - „Czytamy boguckim maluchom!”.

- Cykl spotkań w katowickim Teatrze „Ateneum” mający na celu przygotowanie seniorów do spotkań z ww. przedszkolakami.

- Impreza integracyjna dla seniorów z Bogucic pn.: „Ogrodowy turniej Scrabli”.

- „Sprzątamy groby Zapomnianych” - akcja mająca na celu porządkowanie opuszczonych grobów na terenie boguckiej nekropolii.

- „Międzypokoleniowe warsztaty świąteczne!”, w trakcie której seniorzy wraz z podopiecznymi Podwórkowej Grupy działającej przy Fundacji dla Ludzi Potrzebujących Pomocy „Gniazdo” tworzyli ozdoby świąteczne i śpiewali kolędy oraz wymieniali się ręcznie tworzonymi przez siebie podarunkami.

- Spotkanie Andrzejkowe dla Seniorów – mieszkańców Janowa-Nikiszowca.

- Biesiada zorganizowana przez Seniorów dla Seniorów - mieszkańców Janowa-Nikiszowca.

Stowarzyszenie „Opoka” – partner projektu w dzielnicy Zawodzie - zrealizowało warsztaty „Prawa i obowiązki seniora”, w której udział wzięło 18 osób.

Cel 10. Upowszechnianie edukacji w zakresie nowych technologii.

Zadania realizowane przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

„Aktywny Senior 60” w Śląskim Oddziale Fundacji Polskich Kawalerów Maltańskich w Warszawie, Pomoc Maltańska, oddział w Katowicach odbywały się spotkania dla

seniorów z następujących tematów: kurs pierwszej pomocy, kurs obsługi komputera, spotkania z psychologiem, prawnikiem, warsztaty wizerunku i wiele innych. W projekcie udział wzięło 33 osoby. Kwota dotacji: 10 000,00 zł.

Cel 11. Rozwój aktywności obywatelskiej osób starszych.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Zapewnienie osobom starszym i ich rodzinom dostępu do informacji, porad prawnych, obywatelskich i konsumenckich, rzecznictwa interesów tej grupy, wsparcia psychologicznego i w postaci mediacji oraz rozwój kanałów informacyjnych i struktur poradnictwa i wsparcia:

- Każda osoba starsza miała możliwość skorzystania ze wsparcia w formie mediacji, pomocy terapeutycznej i poradnictwa specjalistycznego, w tym pomocy psychologicznej świadczonych przez specjalistów zatrudnionych w MOPS. Ponadto w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach świadczone było wsparcie w postaci poradnictwa prawnego.
- Każda osoba starsza miała możliwość skorzystania z poradnictwa specjalistycznego w tym pomocy psychologicznej i poradnictwa prawnego świadczonego w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.
- Zapewnienie osobom starszym i ich rodzinom dostępu do informacji, porad pranych, obywatelskich i konsumenckich, rzecznictwa interesów tej grupy, wsparcia psychologicznego i w postaci mediacji oraz rozwój kanałów informacyjnych i struktur poradnictwa i wsparcia.

II. KONTYNUACJA ZADAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ MIASTO KATOWICE NA RZECZ SENIORÓW.

Zadania realizowane przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

1. Program z zakresu polityki społecznej „Aktywni Seniorzy” wprowadzony Uchwałą Nr XL/916/13 Rady Miasta Katowice z dnia 11 września 2013 roku. Program jest skierowany do osób, które ukończyły 60 rok życia i są zameldowane w Katowicach. Celem programu jest podniesienie aktywności i sprawności katowickich seniorów poprzez zwiększenie dostępności do dóbr kultury, zachęcenie do uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, sportowych i edukacyjnych. Każdemu seniorowi, który złoży wniosek o wydanie karty „Aktywnego Seniora” przysługują zniżki oraz rabaty udzielone przez samorządowe instytucje kultury, sportu, rekreacji i edukacji miasta Katowice oraz przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą. Liczba wydanych kart w 2018 roku – 1 956. Kwota dotacji w 2018 roku: 40 000,00 zł.

2. Działalność Rady Seniorów miasta Katowice, która ma charakter opiniodawczy, doradczy i inicjatywny dla władz miasta. Z inicjatywą powołania Rady Seniorów miasta Katowice wystąpiła Rada Miasta Katowice Uchwałą Nr XLIII/1018/13 Rady Miasta Katowice w sprawie podjęcia inicjatywy powołania Rady Seniorów Miasta Katowice. W dniu 10 marca 2017 roku Prezydent Miasta Katowice powołał II kadencję Rady Seniorów Miasta Katowice. Członkowie

Rady Seniorów spotykali się cyklicznie raz w miesiącu i omawiali kwestie związane z polityką senioralną.

3. Kawa za „złotówkę” dla seniorów – katowiccy seniorzy mieli możliwość spędzania czasu w miłej atmosferze przy filiżance kawy lub herbaty za symboliczną złotówkę w restauracji prowadzonej przez Spółdzielnię Socjalną „Mastvita” w Katowicach przy ul. Mielęckiego 4.

4. Program „Babcia, dziadek i ja w Katowicach” - program adresowany jest do: babć/dziadków z wnukami, w tym także do babć/dziadków pełniących funkcję rodzin zastępczych, mających pod swoją opieką wnuczeta w różnym wieku i na różnych etapach rozwoju psychospołecznego. W ramach programu za okazaniem specjalnej legitymacji dziadkowie z wnukami skorzystać mogą m.in. z bezpłatnych porad: psychologa, pedagoga; z darmowych/ulgowych wejść: na kąpieliska oraz lodowisko miejskie, na przedstawienia teatralne dla dzieci (w Śląskim Teatrze Lalki i Aktora „Ateneum”), do Muzeum Historii Katowic, do sali zabaw („Nibylandia”), czy chociażby Śląskiego Wesołego Miasteczka „Legendia”. W 2018 roku wydano 130 legitymacji.

5. Kluby Seniora w Katowicach - seniorzy miasta Katowice mogą aktywnie i ciekawie spędzać czas oraz rozwijać swoje zainteresowania w Klubach Seniora.

W programie na 2018 rok znalazły się m.in.: wyjścia na koncerty, do kina, do teatru, porady specjalistyczne w tym zdrowotne, prawne, warsztaty zajęciowe, wykłady oraz pogadanki, spotkania z ciekawymi ludźmi.

Dotowane przez miasto Katowice Kluby Seniora, prowadzone przez Polski Komitet Pomocy Społecznej Śląski Zarząd Wojewódzki znajdują się w Katowicach przy: ul. Witosa 17, ul. Hetmańskiej 1, ul. Panewnickiej 75, ul. Grażyńskiego 5, Al. Korfantego 84a. Liczba osób korzystających z Klubów: 206 osoby. Kwota dotacji: 61 048,00 zł.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Usługi świadczone są przez firmy z którymi Ośrodek zawarł stosowne umowy.

Wykaz realizatorów usług, z którymi zawarto umowy na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych:

Wykonawca		Zakres usług	Liczba osób*	Liczba godzin	Koszt (w zł)	Cena 1 godz. usług wg ostatnio obowiązującej umowy (w zł.)**	Średni koszt roboczogodz. poniesiony przez MOPS
1	Śląski Zarząd Wojewódzki PKPS Katowice, Al. Korfantego 84a	Opiekuńcze część 1***	-	7 631,56	137 749,66	18,05	-
2	Agencja Służby Społecznej Kościelak Spółka Jawna Warszawa, ul. Kwiatowa 7a	Opiekuńcze część 2***	-	6 870,50	125 043,10	18,20	-
3	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 3***	-	7 248,84	135 553,31	18,70	-
4	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 4***	-	4 012,25	75 029,08	18,70	-
5	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 1***	-	403,14	8 062,80	20,00	-
6	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 2***	-	2 442,50	48 850,00	20,00	-
7	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Im Samym „Convivere” Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 3***	-	296,00	5 920,00	20,00	-
8	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Medyczno-Opiekuńczy Alicja Kluczna Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki 27	Specjalistyczne opiekuńcze część 4***	-	598,75	11 076,88	18,50	-
9	Konsorcjum:	Opiekuńcze	517	89 540,71	1 636 804,17	18,28	18,28

	HDOmedical Sp. z o.o., Nadzieja Opieka Pielęgniarstwo Rehabilitacja Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Opiekuńcze „Nadzieja”, Katowice, ul. Francuska 35/203	część 1					
10	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo- Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 2	474	88 600,11	1 594 801,98	18,00	18,00
11	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo- Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 3	401	86 202,18	1 698 183,05	19,70	19,70
12	Konsorcjum: HDOmedical Sp. z o.o., Nadzieja Opieka Pielęgniarstwo Rehabilitacja Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Opiekuńcze „Nadzieja”, Katowice, ul. Francuska 35/203	Opiekuńcze część 4	332	60 444,09	1 128 491,16	18,67	18,67
13	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Medyczno- Opiekuńczy Alicja Kluczna Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki 27	Specjalistyczne opiekuńcze część 1	38	3 481,73	63 367,46	18,20	18,20

14	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 2	127	24 741,49	494 829,80	20,00	20,00
15	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 3	27	3 204,63	64 092,60	20,00	20,00
16	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 4	61	4 971,99	90 987,49	18,30	18,30
17	Usługi Opiekuńczo-Pielęgnacyjne oraz Transportowe Beata Janota-Nikłasińska Katowice, ul. Kurpiowska 13/22	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	1	151,00	3 173,00	20,00/23,00	21,01
RAZEM:			1 978	390 841,47	7 322 015,54	-	-

*W podanej liczbie osób występują przypadki, że ta sama osoba ma przyznane dwa rodzaje usług: usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

**Podana cena 1 godziny usług dotyczy usług wykonywanych w dni robocze i dni wolne/święteczne oraz w godzinach nocnych

*** w styczniu 2018 roku zapłacono za usługi wykonane w grudniu 2017 roku na podstawie umowy obowiązującej do 31 grudnia 2017 roku.

2. Dzielne domy pomocy społecznej

Dzielne Domy Pomocy Społecznej są ośrodkami wsparcia przeznaczonymi dla osób samotnych lub osób w rodzinach, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy, a są jej pozbawione lub rodzina takiej pomocy nie może zapewnić.

Wykaz DDPS prowadzonych przez wykonawców, którzy otrzymują dotację celową na podstawie umów zawartych z Wydziałem Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

Lp.	Nazwa i adres Dziennego Domu Pomocy Społecznej	Prowadzony przez:	Liczba miejsc Pobył/ Posiłki na wynos	Liczba osób, które skorzystały z DDPS Pobył/Posiłki na wynos
1	DDPS 1 ul. Czecha 2	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Ich Samym „CONVIVERE”	50 / 20	66 / 25
2	DDPS 2 ul. Głogowska 23	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	50 / 30	56 / 41
3	DDPS 3 ul. Tysiąclecia 45	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	37 / 21	45 / 30
4	DDPS 4 ul. Wiślana 9	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Ich Samym „CONVIVERE”	45 / 30	54 / 39
5	DDPS 5 ul. Świdnicka 35	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	45 / 30	48 / 47
6	DDPS 6 ul. Oblatów 24	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	98/65	117 / 87
7	DDPS 7 ul. Gliwicka 74	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	41 / 26	53 / 29
8	DDPS ul. Brata Alberta 4	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek św. Jacka	36 / 20	46 / 25

9	DDPS - Dąb ul. Dębowa 23	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek św. Jacka	25 / 20	31 / 29
RAZEM:			427 / 262	516 / 352

Wsparcie Dziennych Domów Pomocy Społecznej w ramach Budżetu Obywatelskiego

W 2018 roku w ramach Budżetu Obywatelskiego zrealizowano zadanie pod tytułem wsparcie Dziennych Domów Pomocy Społecznej (mieszczących się przy ul. Czecha 2, Wiślana 9, Głogowska 23, Świdnicka 35a, Oblatów 24, Gliwicka 74a, Tysiąclecia 45a), w ramach którego wydatkowano kwotę: **212 320,43 zł** z przeznaczeniem na wyposażenie ogrodu, sprzęt rehabilitacyjny, meble, drobne wyposażenie kuchni, urządzenie mini siłowni oraz ogrodzenie.

3. Mieszkania chronione

Mieszkanie chronione ma za zadanie udzielenie wsparcia osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez dom pomocy społecznej. Na terenie Katowic działają trzy mieszkania chronione wspierane będące komórkami organizacyjnymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach:

- Mieszkanie Chronione Wspierane dla osób niepełnosprawnych, w szczególności osób niepełnosprawnych fizycznie lub osób z zaburzeniami psychicznymi. Mieszkanie chronione wspierane mieści się przy ul. Gliwickiej 74a i przeznaczone jest dla 7 osób.
- Mieszkanie Chronione wspierane dla osób w podeszłym wieku lub przewlekle chorych nr 1. Mieszkanie chronione wspierane mieści się przy ul. Łętowskiego 6a i jest przeznaczone dla 8 osób.
- Mieszkanie Chronione Wspierane dla osób w podeszłym wieku lub przewlekle chorych nr 2. Mieszkanie chronione wspierane mieści się przy ul. Łętowskiego 6a i jest przeznaczone dla 6 osób.

W okresie sprawozdawczym z usług świadczonych w mieszkaniach chronionych skorzystało:

- osób w mieszkaniu chronionym wspieranym dla osób niepełnosprawnych, w szczególności osób niepełnosprawnych fizycznie lub osób z zaburzeniami psychicznymi przy ul. Gliwickiej 74,
- osób w mieszkaniu chronionym wspieranym Nr 1 dla osób w podeszłym wieku lub przewlekle chorych przy ul. Łętowskiego 6a,
- osób w mieszkaniu chronionym wspieranym Nr 2 dla osób w podeszłym wieku lub przewlekle chorych przy ul. Łętowskiego 6a.

Wydatki na realizację zadania wyniosły: 798 170,26 zł.

4. Domy Pomocy Społecznej

Świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne, na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku lub choroby. Formy i zakres usług wynikają z indywidualnych potrzeb mieszkańców z uwzględnieniem świadczeń z tytułu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.

W 2018 r. MOPS przeprowadził 311 postępowań administracyjnych w sprawie skierowania osób starszych i/lub niepełnosprawnych do domu pomocy społecznej, z czego:

- a) 155 osób skierowano do DPS na terenie Katowic (w tym 47 osób skierowano również do DPS położonych na terenie innych powiatów),
- b) 161 osób zostało skierowanych do DPS położonych na terenie innych powiatów, w tym:
 - 80 osób do DPS dla osób w podeszłym wieku,
 - 39 osób do DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych,
 - 15 osób do DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych,
 - 8 osób do DPS dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,
 - 2 osoby do DPS dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie
 - 16 osób do DPS dla osób niepełnosprawnych fizycznie,
 - 1 osoba do DPS dla osób uzależnionych od alkoholu.
- c) 1 osobie odmówiono skierowania do DPS,
- d) w 41 przypadkach umorzono postępowanie z powodu zgonu osoby, bądź rezygnacji z umieszczenia.

Ruch pensjonariuszy w DPS na terenie Katowic oraz na terenie innych powiatów przedstawia się następująco:

Dom	Liczba miejsc	Stan na dzień 31 grudnia 2018 r.	Zmarło lub zrezygnowało w 2018 r.	Przyjęto w 2018 r.	Liczba osób wpisanych na listę osób oczekujących	W tym liczba osób oczekujących z wydaną decyzją o umieszczeniu na dzień 31 grudnia 2018 r.
DPS „PRZYSTAŃ” przy ul. Adamskiego 22	88	88	15	15	47	10
DPS „ZACISZE” przy ul. Traktorzystów 42	98	98	26	27	78	10
DPS „SENIOR RESIDENCE” przy ul. Pijarskiej 4	97, w tym 80 dla mieszkańców Katowic	97, w tym 17 osób spoza gminy Katowice	25, w tym 5 osób spoza gminy Katowice	27, w tym 5 osób spoza gminy Katowice	54, w tym 4 osoba oczekująca spoza gminy Katowice	6 osób z Katowic
DPS na terenie innych powiatów	-	-	96*	92	155	-

*w tym 6 osób przeniesionych do DPS na terenie Katowic

Domy pomocy społecznej na terenie Katowic:

Dom	Liczba osób przebywających w DPS na nowych zasadach (stan na 31 grudnia 2018 r.)	Średni miesięczny koszt pobytu w DPS
DPS „PRZYSTAŃ” ul. Adamskiego 22	79	4 182,73 zł
DPS „ZACISZE” ul. Traktorzystów 42	89	3 944,22 zł
DPS „SENIOR RESIDENCE” ul. Pijarska 4	97, w tym 17 osób spoza gminy Katowice	3 622,00 zł – dla mieszkańców Katowic 4 200,00 zł – dla osób spoza gminy Katowice

Domy pomocy społecznej na terenie innych gmin:

	Liczba osób, które przebywały w DPS, na nowych zasadach	Koszt pobytu mieszkańców Katowic w DPS na terenie innych gmin
DPS na terenie innych gmin	626	16 374 381,12 zł

5. Rodzinny Dom Pomocy Społecznej

Zgodnie art. 52 ust.1 ustawy o pomocy społecznej osoba wymagająca z powodu wieku lub niepełnosprawności pomocy innych osób może korzystać z usług opiekuńczych i bytowych w formie pobytu w rodzinnym domu pomocy. Dom ten dysponuje 8 miejscami. Miesięczny koszt utrzymania 1 osoby od 1 stycznia 2017 roku do 28 lutego 2018 roku wynosił: 2 700,00 zł. Od 1 marca 2018 roku miesięczny koszt wynosi: 2 762,10 zł.

W ramach swojej działalności, rodzinny dom zapewnia usługi bytowe: miejsce pobytu, wyżywienie i utrzymanie w czystości oraz usługi opiekuńcze, pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych, niezbędną pomoc w załatwieniu spraw osobistych, a także kontakt z otoczeniem, organizację czasu wolnego, jak również pomoc w zakupie odzieży i obuwia i niezbędnych artykułów osobistego użytku.

W okresie od stycznia do grudnia 2018 roku z usług Rodzinnego Domu Pomocy Społecznej skorzystało 8 osób. Wydatki na realizację zadania wyniosły: 264 168,00 zł.

6. Praca socjalna

Praca socjalna ma na celu ułatwianie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, a także inicjowanie

kontaktów rodzinnych, podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobami wymagającymi takiej pomocy, w tym zawieranie umów alimentacyjnych, porozumień na świadczenie usług, zapewnienie osobom uprawnionym usług w ramach pielęgniarstwa środowiskowego, uwrażliwienie społeczności lokalnych na potrzeby osób starszych, niepełnosprawnych, rozpowszechnienie idei wolontariatu, objęcie opieką wolontarystyczną osób potrzebujących pomocy oraz skorzystanie przez osoby starsze i niepełnosprawne z przysługujących im uprawnień np. wyjazdu na turnus rehabilitacyjny, do sanatorium, w uzyskaniu odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego itp.

7. Pomoc na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w ramach Programu „Słonecznik”

W 2018 roku realizowana była pomoc wolontariuszy dla osób starszych i niepełnosprawnych w ramach programu „Słonecznik”. Adresatami programu były osoby starsze, które z powodu swojego wieku oraz osoby niepełnosprawne, które z powodu swych ograniczeń wymagają wsparcia ze strony Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

Główny cel pomocy w ramach programu to:

- utrzymanie więzi społecznych i bezpieczeństwa w środowisku zamieszkania w odniesieniu do osób starszych i niepełnosprawnych,
- poszerzenie kontaktów społecznych i aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.

Usługi wolontariuszy realizowane były bezpośrednio w środowisku na rzecz osoby starszej, niepełnosprawnej wymagającej pomocy i wsparcia.

Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	
Liczba wolontariuszy (liczba umów)	14 (18)
Liczba godzin wolontariatu	550,25
Oszczędności dla MOPS (w zł)*	9 999,42

* obliczono na podstawie obowiązujących stawek za usługi opiekuńcze

8. Grupa wsparcia „Radość życia – Mogę wszystko”

Program realizuje Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 8 w Katowicach. Spotkania grupy wsparcia odbywają się w sali Miejskiego Domu Kultury w Katowicach przy ul. Boya Żeleńskiego 83.

Celem głównym programu jest poprawa sprawności funkcjonalnej i jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych, zapewnienie potrzeb towarzyskich, kulturalnych poprzez ich aktywizację w tworzeniu sposobu spędzania czasu wolnego.

Zgodnie z założeniami programu jest to grupa otwarta, dla osób w wieku 50+, starszych lub niepełnosprawnych mieszkańców Katowic, które chcą być jeszcze aktywne i przykładem dla innych.

Każda osoba w trakcie spotkań robi to, na co ma ochotę tzn. część wykonuje prace ręczne w ramach terapii zajęciowej, inni rozwiązują krzyżówki, inni z kolei uczą się obsługi komputera, komórek czy podstawowych zwrotów z języka angielskiego. W przypadku gdy dane zajęcia są typowo tematyczne, wtedy cała grupa bierze w nich udział jednocześnie. Dodatkową atrakcją jest udział w imprezach integracyjnych z młodzieżą np. z okazji Dnia

Seniora, wycieczkach autokarowych itp. Planowane też są wyjścia do kina, bądź teatru, muzeów lub innych atrakcyjnych miejsc. Prowadzone są zajęcia nordic walking. Dzięki zakupionym kijkom do nordic walking seniorzy biorący udział w programie mają możliwość inicjowania i wspierania rekreacji ruchowej poprzez wspólne wyjścia w różne miejsca w okolicy, na spacer: np. na Rybaczówkę na Giszowcu, do Parku Zadole na Ligocie, do Parku Kościuszki w Katowicach, ZOO i Rosarium w Chorzowie, na Dolinę „Trzech Stawów”.

W ramach programu prowadzone są również zajęcia z rehabilitantem. Zajęcia te cieszą się ogromną popularnością, gdyż seniorzy nieodpłatnie mają możliwość nauki i wykonania przez godzinę prostych ćwiczeń poprawiających nie tylko ich samopoczucie, ale również codzienne funkcjonowanie.

W zajęciach w ramach ww. programu organizowanego przez TPPS nr 8 uczestniczyło 65 seniorów.

Program o tej samej formule realizuje Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 9 w Katowicach. Spotkania grupy wsparcia odbywają się w sali Miejskiego Domu Kultury w Katowicach przy ul. Kołodzieja 42. W 2018 roku z zajęć grupy skorzystało 20 osób.

Moduł psychologiczny do programu „Radość życia – wszystko mogę”

W 2018 roku psycholog CPS kontynuował współpracę z koordynatorem programu grupy wsparcia „Radość życia – wszystko mogę”. Wzbogacono aktualnie istniejący program o moduł zajęć o charakterze psychologicznym. Celem warsztatów była ogólna poprawa samopoczucia i funkcjonowania uczęszczających na zajęciach seniorów. Zajęcia dotyczyły norm i zasad panujących w grupie, komunikacji, umiejętności współpracy, tolerancji, poczucia własnej wartości, itp. Zamierzeniem osób prowadzących była poprawa funkcjonowania i współpracy członków grupy, zwiększenie otwartości, uwrażliwienie na potrzeby innych, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, wzrost poczucia własnej wartości oraz w konsekwencji zwiększenie satysfakcji z własnego życia.

Średnia liczba uczestników zajęć w 2018 r.	40
Liczba przeprowadzonych zajęć w 2018 r.	2
Liczba godzin zajęć w 2018 r.	6

9. Pomoc w ramach Budżetu Obywatelskiego dla Rady Jednostki Pomocniczej Załęże

W 2018 roku w ramach Budżetu Obywatelskiego sfinansowano wyjazd Seniorów z Załęża do Bielska-Białej (na Szyndzielnię). Kwota dofinansowania wyniosła: 1 500,00 zł.

10. Pomoc w ramach inicjatywy lokalnej „Aktywny senior 55+”

W 2018 roku ze środków budżetu miasta Katowice sfinansowano zajęcia ruchowe i kulturalne skierowane do osób w wieku 55 + zamieszkałych w dzielnicy Piotrowice i Ochojec w wysokości: 13 991,94 zł.

11. Realizacja programu „Siedemdziesiąt plus” w roku 2018

W roku 2018 w Katowicach realizowany był program „Siedemdziesiąt plus”. Adresatami programu byli mieszkańcy miasta Katowice w wieku starszym, szczególnie po ukończeniu siedemdziesiątego roku życia.

Cele programu to:

- zaspakajanie realizacji potrzeb zdrowotnych,
- zaspakajanie realizacji potrzeb mieszkaniowych,
- ułatwianie udziału w życiu społecznym,
- zaspakajanie realizacji potrzeb socjalnych.

Osoby objęte programem „Siedemdziesiąt Plus” w 2018 roku, skorzystały ze świadczeń w różnych formach, tj.:

a) Ze świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej skorzystało 1 929 osób (m.in. w formie zasiłku celowego na: opał, leki; zasiłku okresowego; zasiłku stałego; usług opiekuńczych; usług Dziennego Domu Pomocy Społecznej oraz Domu Pomocy Społecznej).

b) Z zasiłku pielęgnacyjnego wypłacanego na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych skorzystało 970 osób, w tym: 335 osób z tytułu wieku oraz 635 osób z tytułu niepełnosprawności.

c) Z dodatku mieszkaniowego wypłacanego na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych skorzystało 791 osób, w tym: 522 osoby skorzystały również z dodatku energetycznego wypłacanego na podstawie ustawy Prawo energetyczne.

d) Z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych skorzystało:

- 175 osób w formie turnusu rehabilitacyjnego,
- 6 osoby w formie usuwania barier w komunikowaniu się,
- 14 osób w formie dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego.

Pracownicy socjalni w ramach realizowanego programu nawiązali również współpracę z różnymi instytucjami w celu zabezpieczenia szczególnych potrzeb mieszkańców Katowic po siedemdziesiątym roku życia.

Lp.	Rodzaj sprawy	Ilość osób
1.	Zgłoszenie z KZGM w sprawach mieszkaniowych	67
2.	Zgłoszenia ze Spółdzielni Mieszkaniowych w sprawach mieszkaniowych	33
3.	Zgłoszenia od prywatnych właścicieli w sprawach mieszkaniowych	11
4.	Osoby skierowane do prawnika - konsultacje prawne	104
5.	Osoby skierowane do psychologa	50
6.	Osoby objęte wolontariatem	17
7.	Osoby do objęcia wsparciem zgłoszone przez Policję	42
8.	Osoby zgłoszone do objęcia wsparciem przez inne instytucje	148

W ramach działań programu „Siedemdziesiąt plus” informowano również klientów MOPS o możliwości skorzystania z badań profilaktycznych w ramach ochrony zdrowia. Osoby

starsze mogły skorzystać z „Programu profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku”, w ramach którego wykonywano następujące badania: morfologia krwi, CRP, TSH, oznaczenie poziomu cholesterolu całkowitego, frakcji cholesterolu, trójglicerydów w surowicy krwi, oznaczenie poziomu glukozy, oznaczenie poziomu PSA - tylko u mężczyzn, dokonanie lekarskiej oceny stanu zdrowia według protokołu badania przekazanego przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice, badanie palpacyjne piersi u kobiet, badanie wzroku z użyciem tablic okulistycznych, orientacyjne badanie słuchu, przeprowadzenie oceny czynników ryzyka złamania biodra, ocena sprawności fizycznej z wyłonieniem osób zagrożonych niesprawnością ruchową, badanie sprawności pamięci MMSE (mini mental status examination) dla osób wyrażających zgodę na badanie, edukacja zdrowotna z zakresu zasad zdrowotnego stylu życia, interpretacja uzyskanych wyników oraz ewentualne skierowanie do dalszej diagnostyki w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. W 2018 roku poinformowano 249 osób o możliwości skorzystania z wyżej wymienionych badań.

12. Miejski System Powiadamiania Ratunkowego dla osób niepełnosprawnych mieszkańców Katowic

W ramach realizacji celu jakim jest zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób starszych i niepełnosprawnych kontynuowano Miejski System Powiadamiania Ratunkowego. System ten kierowany jest do osób, które nie zawsze są w stanie porozumieć się z dyspozytorem przyjmującym zgłoszenie i udzielić informacji koniecznych do udzielenia pomocy w sytuacji zagrożenia. Uczestnik Systemu Powiadamiania Ratunkowego musi posiadać telefon stacjonarny bądź komórkowy z przyciskami, w którym zostanie zaprogramowany numer alarmowy. W sytuacji zagrożenia po naciśnięciu przycisku dyspozytor w Miejskim Centrum Ratownictwa uzyskuje informacje o konieczności udzielenia pomocy oraz dane osoby zgłaszającej. W roku 2018 objęto systemem 52 nowe osoby.

III. UDZIAŁ KATOWICKICH INSTYTUCJI KULTURY W DZIAŁANIACH NA RZECZ SENIORÓW –

1. Śląski Teatr Lalki i Aktora „Ateneum”

W Teatrze odbyły się następujące wydarzenia skierowane do Seniorów:

- warsztaty integracyjne dla seniorów pn. „Randka w teatrze” - 17 lutego 2018 roku,
- czytanie performatywne dla Seniorów w ramach ogólnopolskiej akcji edukacyjnej *Dotknij Teatru*. Antoni Czechow: „Oświadczyń” „Niedźwiedź”, 5 kwietnia 2018 roku,
- spektakl dla dorosłych pt. „Relikwiarz” Teatru Ognia i Papieru z Łodzi, w ramach imprez towarzyszących Międzynarodowemu Festiwalowi Teatrów Lalek *Katowice – Dzieciom*, 18 października 2018 roku.

2. Galeria Sztuki Współczesnej BWA

W ramach programu Katowicki Senior w Mieście w Galerii Sztuki Współczesnej BWA w Katowicach odbyły się następujące działania:

- oprowadzanie po wystawie Tomasza Struka „Prześwity i (nie)pamięci” dla seniorów,
- oprowadzanie kuratorskie po wystawie „Próba sił”,

- warsztaty podstaw rysunku dla seniorów - na zajęciach uczestnicy dowiedzieli się m.in. jak prawidłowo przenieść widziane obiekty i ich proporcje na płaszczyznę kartki, jak uzyskać wrażenie trójwymiarowości, jak poprawnie operować światłocieniem.
Ponadto Seniorzy posiadają zniżkę 50% na bilet wstępu na wystawy prezentowane w Galerii.

3. Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia”

W 2018 roku Instytucja zorganizowała dla katowickich Seniorów następujące koncerty:
„Koncert karnawałowy” w Filharmonii Śląskiej, „Czas na muzykę. Silesia Seniorom” w Bibliotece Śląskiej, „Koncert życzeń” w kościele pw. Krzyża Św. i Św. Herberta, „Czas na muzykę. Koncert życzeń” w Miejskim Domu Kultury „Koszutka” oraz „Czas na muzykę” w Muzeum Archidiecezjalnym.

4. Muzeum Historii Katowic

Muzeum w 2018 roku zorganizowało dla Seniorów:

- wykłady w ramach Uniwersytetu III wieku: wykład J. Czogały pn. „Reden - wspólne dziedzictwo”, wykład M. Dzióbka pn. „Ewangelickie Katowice”, wykład M. Bulsy pn. „Rynki w Katowicach”, wykład A. Wilgusiewicza pn. „Kadeci śląscy i inni lwowianie w walce o Śląsk w latach 1919-1921”, wykład J. Tofilskiej pn. „Osiedla patronackie w Katowicach”, wykład M. Dzióbka pn. „Sytuacja na Górnym Śląsku po 11.11.1918”,
- spotkania z cyklu „Podziel się historią”: „Pomniki i miejsca pamięci w Roźdzeniu i Szopienicach”, „Z dziejów sportu w Załężu”, „Katowice w aktach CIA. Wybrane przykłady z lat 1945-1989”, „Widoki z placu Wolności. Krótka historia miejsca”, „Z dziejów ulicy Mickiewicza”, „Historia górnictwa i architektury przemysłowej na Górnym Śląsku”,
- oprowadzania kuratorskie i historyczne dla Seniorów po wystawie „Z dziejów Katowic”.

5. Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach

- Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach wychodzi naprzeciw oczekiwaniom czytelników starszych, organizując najważniejsze wydarzenia i uroczystości w placówkach w pełni zaadaptowanych dla potrzeb osób niesprawnych fizycznie. Spośród 35 funkcjonujących filii, 22 dostosowane są architektonicznie dla osób o różnym stopniu niepełnosprawności ruchowej; są to filie nr: 1, 3, 6, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 23, 25, 26, 27, 28, 31, 32, 33, 34, 35, 38.
- Emerytom i rencistom, będącym stałymi czytelnikami Biblioteki, wysyłane są imienne zaproszenia na spotkania autorskie, wernisaże, spotkania podróżnicze oraz inne imprezy. Wydarzenie kierowane do osób starszych odbywają się w Bibliotece pod szyldem Bibliotecznego Klubu Seniora.
- Biblioteka realizuje corocznie imprezy skierowane do osób w wieku senioralnym organizowane w związku ze świętami oraz dniami szczególnymi: Dzień Babci i Dziadka, Światowy Dzień Chorego - imprezy przeprowadzane w ośrodkach dla osób niepełnosprawnych i w szpitalu, Międzynarodowy Dzień Osób Starszych – imprezy integracyjne organizowane w zakładach opiekuńczo-pielęgnacyjnych, Europejski Dzień Seniora.

- Biblioteka oferuje zajęcia cykliczne, skierowane dla osób w wieku 60+: warsztaty umiejętności (zajęcia kreatywne dla miłośniczek różnych technik rękodzieła artystycznego i tradycyjnego w Filii nr 10), konwersatoria języka angielskiego (zajęcia prowadzone w godzinach dogodnych dla seniorów w Filiach nr: 7, 12, 14), *Nie tylko dzieci buszują w sieci* (warsztaty z podstaw obsługi komputera, realizowane w wielu filiach MBP).

- Programy i projekty specjalne: cykl spotkań, koncertów, wystaw organizowanych w Filii nr 3, w ramach programu Wzmacnianie Systemu Wsparcia Osób w Wieku Senioralnym (program aktywności lokalnej, koordynowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach), Biblioteczny Klub Seniora (projekt biblioteczny, realizowany w Filiach nr 14 i 25 na osiedlu Tysiąclecia, od 2018 r. projekt rozszerzony o wszystkie filie, w których organizowane są wydarzenia kierowane do osób w wieku senioralnym – spotkania autorskie, podróżnicze, wystawy, koncerty czy spotkania edukacyjne), cykl warsztatów dla seniorów pn. „Aktywny senior”, prowadzonych przez Fundację Cambio w ramach projektu „Podłącz się pod aktywność ASOS” (warsztaty odbywały się w Filii nr 32, uczestnicy uczyli się m.in. aktorstwa, gry na instrumentach, rękodzielnictwa czy brali udział w warsztatach rozwojowych).

- Usługi specjalne: Filia nr 1 z Oddziałem Książki Mówionej przy ul. Ligonii 7 zajmuje się obsługą czytelników niewidomych i niedowidzących, którym udostępnia literaturę w formie nagrań na kasetach, płytach CD oraz w formacie Czytaka. Audiobooki można wypożyczać również w filiach nr: 1, 5, 6, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 21, 25, 26, 28, 32, 33, 35 (w językach obcych), 36. Osobom starszym, którym zły stan zdrowia lub niepełnosprawność nie pozwala odwiedzić Biblioteki osobiście, książki i prasa dostarczane są do domu (usługa prowadzona we wszystkich placówkach), a w Filii nr 34, znajdującej się w Centralnym Szpitalu Klinicznym, książki dostarczane są do łóżka pacjenta.

- Poprzez swoje działania, Biblioteka stara się aktywizować osoby starsze do udziału w życiu kulturalnym, ułatwiać kontakty z szerszymi kręgami ludzi, pomagać w nabywaniu nowych umiejętności oraz w podtrzymywaniu dyspozycji psychicznych poprzez dobór odpowiedniej lektury.

6. Instytucja Kultury „Katowice – Miasto Ogrodów”

W Instytucji Kultury Katowice Miasto Ogrodów im. K. Bochenek prowadzony jest stały projekt pn. Akademia Doświadczenia, skierowany do Seniorów. W ramach projektu uczestnicy mogli skorzystać z różnorodnych zajęć, m.in. rękodzieła, wykładów prozdrowotnych, warsztatów ekologicznych oraz warsztatów modowych. W 2018 r. odbyły się zajęcia: Zdrowy styl życia – znaczenie aktywności ruchowej w naszym życiu, Zdrowy kręgosłup – zajęcia praktyczne, Wszystko czego potrzebują - Twoje stopy, Marsz po zdrowie – Kijki w dłoń – zajęcia nordic walking, Wielki oszust – dysfunkcja stawów skroniowo - żuchwowych a bóle głowy i kręgosłupa, Wytwarzanie kosmetyków naturalnych – kremy, Wytwarzanie kosmetyków naturalnych – błyszczyki, Wytwarzanie mydełek ekologicznych, Foamiran od podstaw, Warsztaty kreatywne dla seniora – W co ubierać się, by być atrakcyjną kobietą, Analiza kolorystyczna oraz pasujące dodatki”, Drugie życie marynarki.

Ponadto dla Seniorów Instytucja zorganizowała koncerty w Sali Koncertowej Miasta Ogrodów: karnawałowy „Myrczek & Tomaszewski Bandora oraz Zespół Śpiewaków Miasta Katowice Camerata Silesia” oraz w ramach obchodów Urodzin Miasta Koncert Prezydenta Miasta Katowice „Big Silesian Band Joachima Krzyka”.

7. Zespół Śpiewaków Miasta Katowice „Camerata Silesia”

Zespół w 2018 roku zrealizował następujące działania na rzecz Seniorów:

- koncerty kolędowe w Willi Goldsteinów, w czasie których katowiccy seniorzy włączyli się w śpiew kolęd,
- koncert kolędowy w Domu Pomocy Społecznej „Senior Residence” oraz w MDK „Szopienice-Giszowiec”,
- współorganizacja wraz z Katowice Miasto Ogrodów – Instytucja Kultury im. Krystyny Bochenek koncertu karnawałowego dla Seniorów,
- koncert na zakończenie sezonu artystycznego i powitanie lata p.t. „Niepodległa - lato w polskiej piosence” w Willi Goldsteinów. Katowiccy seniorzy wysłuchali utworów m.in. Marka Grechuty, Alibabek, Zbigniewa Wodeckiego, Piotra Szczepanika.

Do działań w ramach Miejskiego Programu „Katowicki Senior w Mieście” można również zaliczyć koncerty wykonane dla Urzędu Stanu Cywilnego w Katowicach, uświetniające uroczystość wręczenia jubilatom medali za długoletnie pożycie małżeńskie.

8. Miejski Dom Kultury „Bogucice - Zawodzie”

W MDK Bogucice- Zawodzie przy ul. Markiefki 44a - w ramach programu „Katowicki Senior w Mieście” w 2018 roku zrealizowano: Dzień Babci i Dziadka – występy i pokazy dla naszych Babć i Dziadków, „Świętujemy z naszymi Dziadkami” we współorganizacji z Miejskim Przedszkolem nr 22, spotkanie Koła Seniorów „Bogucice” z Okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet, przedstawienie teatralne „Siostrzyczki” w wykonaniu teatru „Agrafka” (grupa seniorów z Wojkowic), „Seniorzy w akcji” – warsztaty dla seniorów, imprezy z cyklu „Dancing Bogucicki” – arteterapia poprzez taniec, dwie imprezy z cyklu „Katowicka Senioriada” – spotkanie we współpracy z Stowarzyszeniem Silesia Artprom, wycieczki kół seniorów działu „Bogucice”, spotkanie dotyczące bezpieczeństwa seniorów we współpracy z MOPS Katowice, spotkanie Koła Seniora „Bogucice” z okazji Barbórki, spotkanie Opłatkowe Koła nr 6 PZERiI, Spotkanie Koła nr 6 PZERiI z okazji Dnia Seniora, imprezę w ramach Budżetu Obywatelskiego Miasta Katowice pn. „Dzień Seniora (na) Fest w Bogucicach, Zawodziu i Dąbrówce Małej - Spotkania integracyjne z koncertami dla Seniorów z Dzielnic Bogucice, Zawodzie i Dąbrówka Mała” oraz następujące zadania realizowane w ramach projektu „Działania kulturalne oraz rekreacyjne uzupełniające wsparcie w ramach programów aktywności lokalnej dla osób w wieku senioralnym i ich środowiska rodzinnego: „Cyfrowy Senior”- cykl warsztatów, Dzień Aktywnego Seniora - spotkania integracyjne przy muzyce dla Seniorów, Klub Podróżnika- spotkania z obieżyświatem, Sfilcowane Bogucice 2.0. W dziale Zawodzie w ramach Programu „Katowicki Senior w Mieście w 2018 roku zrealizowano: „Dla Babci i Dziadka wystąpi nasza gromadka – pokazy sekcji z okazji dnia Babci i Dziadka, Dancing Zawodziański – arteterapia poprzez taniec, Warsztaty Seniorzy w Akcji, Warsztaty „Senior w Akcji” w Ramach Działań

Dzielnicy Miasta Katowice, Dzień Sąsiada dla Seniorów współorganizowany ze Stowarzyszeniem Mocni Razem, Radą Jednostki Pomocniczej nr 3 i Klubem Trzynastka KSM, Inauguracja Roku Kulturalnego dla Seniorów, Impreza w ramach Budżetu Obywatelskiego Miasta Katowice pn. „Dzień Seniora (na) Fest w Bogucicach, Zawodziu i Dąbrówce Małej - Spotkania integracyjne z koncertami dla Seniorów z Dzielnicy Bogucice, Zawodzie i Dąbrówka Mała”.

9. Miejski Dom Kultury „Południe”

MDK „Południe” proponuje katowickim seniorom bogatą ofertę zajęć integracyjnych oraz prozdrowotnych. W 2018 roku prężnie działały Kluby Seniora w Kostuchnie, Piotrowicach oraz Murckach. Seniorzy z południowych dzielnic Katowic mogli uczestniczyć w zajęciach ruchowych: „Aktywny Senior”, „Gimnastyka dla Seniora”, „Dobre życie Seniora”, zajęciach z zakresu profilaktyki zdrowia (spotkania z rehabilitantem, diabetologiem i kardiologiem), a nawet aktywnie zadbać o swoje bezpieczeństwo na zajęciach „Samoobrona 50+” w Kostuchnie. Ponadto bardzo dużą popularnością cieszyły się współorganizowane przez MDK „Południe” biesiady „Katowicka Senioriada”.

10. Miejski Dom Kultury „Ligota”

MDK „Ligota” realizuje następujące programy, skierowane do Seniorów:

- „Pora na Seniora”, w ramach których na przemian odbywają się zajęcia plastyczne, muzyczne, relaksacyjne, teatralne, rękodzieła artystycznego, dziennikarskie,
- „Koło Miłośników Pieśni tylko dla Seniorów”, w ramach których uczestnicy poznają zasady stosowane w śpiewie, różne gatunki muzyki, biografie wybitnych wokalistów, uczą się śpiewać.

11. Miejski Dom Kultury „Szopienice - Giszowiec”

Zadania zrealizowane przez Miejski Dom Kultury skierowane były dla Seniorów mieszkających na terenie Katowic. Mogli oni, oprócz zajęć prowadzonych w siedzibach MDK (np. warsztaty artystyczne, spotkania, zajęcia z języka angielskiego, gimnastyka dla Seniorów), skorzystać również z wyjazdów do innych instytucji kulturalnych, które cieszyły się zainteresowaniem. W każdym z trzech obiektów Miejskiego Domu Kultury działają Kluby Seniora.

12. Miejski Dom Kultury „Koszutka”

W 2018 roku MDK „Koszutka” prowadziła następujące zajęcia oraz zorganizowała imprezy dla Seniorów:

- Świetlica Mieszkańców Koszutki: Podczas spotkań prowadzone są m.in. bezpłatne zajęcia j. angielskiego, warsztaty rękodzieła, aktywności kulturalne, towarzyskie i integracyjne przeciwdziałające wykluczeniom społecznym. Uczestnicy mają także okazję zapoznać się z technikami samoobrony oraz spotkać się m.in. z funkcjonariuszami policji.
- Cykl koncertów pn. „Z dedykacją dla seniorów”: „Karnawał w Hollywood” koncert piosenek oscarowych w wykonaniu artystów Bodo café i Kino Paradiso, „Od Nocy do Nocy”. Najpiękniejsze utwory filmowe oraz musicalowe w wykonaniu Joanny Aleksandrowicz z zespołem, „Piosenki Marka Grechuty śpiewa Kamil Franczak”.

- Warsztaty malarstwa i rysunku – opierają się na nauce podstawowych zagadnień z technik malarstwa i rysunku. Uczestnicy na zajęciach doskonalą umiejętności kompozycji, dostosowywania stylu do tematu i założeń artystycznych, podejmując tematy związane z kulturą i przestrzenią Śląska.
- Poranna gimnastyka dla Seniorów – praca nad koordynacją ruchową i wzmacnianiem partii mięśniowych oraz ogólną poprawą samopoczucia dostosowaną do możliwości uczestników.
- Grupa malarska FILAR – to grupa dla osób po 60. roku życia, wypowiadająca się w malarstwie olejnym, akwareli i pasteli. W swoich pracach podkreślają ochronę środowiska i szacunek do przyrody.

IV. UDZIAŁ MIEJSKIEGO OŚRODKA SPORTU I REKREACJI W DZIAŁANIACH NA RZECZ SENIORÓW

Liczba osób korzystających z programu „Aktywni Seniorzy” w 2018 roku w rozbiciu na dzielnice:

- Podlesie – Ośrodek Sportowy „Podlesianka” – 25 osób,
- Ligota – „ORW Zadole” – 674 osoby,
- Brynów – „ORW Rolna” – 193 osoby,
- Załęże – „ORW Bugla” – 8 osób,
- Wełnowiec – Józefowiec – Hala Sportowa „Józefowska” – 51 osób,
- OS „Kolejarz” – 10 osób,
- Zawodzie – OS „Słowian” – 262 osoby,
- Dąbrówka Mała – OS „Hetman” – 4 osoby,
- Szopienice – OS „Szopienice” – 12 osób,
- Janów Nikiszowiec – Lodowisko „Jantor” – 0,
- Janów – Ośrodek Tenisowy – 3 895 osób.

V. UDZIAŁ UNIwersYTETÓW TRZECIEGO WIEKU

Dotacja udzielona Uniwersytetowi Śląskiemu w 2018 roku w wysokości: 30 000,00 zł z przeznaczeniem na edukację ustawiczną osób starszych – działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Oferta edukacyjna UTW jest bardzo bogata. Oprócz wykładów o tematyce ogólnej prowadzi się zajęcia z historii sztuki, historii Kościoła, historii Śląska, psychologii, a także lektoraty z języków obcych. Ponadto w ramach zajęć ruchowych organizowana jest gimnastyka klasyczna, gimnastyka rehabilitacyjna, gimnastyka w wodzie, gimnastyka przy muzyce, pływanie, tańce europejskie, pilates, joga. Co roku odbywają się również zajęcia komputerowe dla początkujących i zaawansowanych.

Z oferty edukacyjnej skorzystało w 2018 roku 1 056 słuchaczy a dotacja została rozliczona w wysokości: 29 704,81 zł.

VI. SKUTKI FINANSOWE DLA BUDŻETU MIASTA

Jednostka	Zadanie	Kwota w 2018 roku
Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice we współpracy z organizacjami pozarządowymi	„Integracja i aktywizacja osób starszych, w tym kombatanatów i osób represjonowanych”	674 769,94 zł
Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice we współpracy z podmiotami wykonującymi działalność leczniczą	Profilaktyka i promocja zdrowia dla osób starszych w ramach „Programu profilaktyki i promocji zdrowia dla miasta Katowice na lata 2014 – 2020”	344 620,79 zł
Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice we współpracy z Domem Pomocy Społecznej „Senior Residence”, Katowice, ul. Pijarska 4	„Prowadzenie domów pomocy społecznej” Prowadzenie DPS dla osób w podeszłym wieku – szczególnie chorych na demencję starczą i chorobę Alzheimera	1 995 647,02 zł
Dom Pomocy Społecznej „Przystań”, Katowice, ul. Adamskiego 22	Prowadzenie Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych	4 739 972,89 zł
Dom Pomocy Społecznej „Zacisze”, Katowice, ul. Traktorzystów 42	Prowadzenie Domu Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku	4 845 763,66 zł
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Katowice, ul. Jagiellońska 17	Program grupa wsparcia „Radość życia – Wszystko mogę”, usługi opiekuńcze, usługi w Dziennych Domach Pomocy Społecznej, usługi w mieszkaniach chronionych, opłaty za pobyt w domach pomocy społecznej na terenie innej gminy, usługi w Rodzinnym Domu Pomocy Społecznej	25 011 391,23 zł* + świadczenia finansowe w celu zaspokojenia codziennych potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych
Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice	Dotacja dla Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z przeznaczeniem na edukację ustawiczną osób starszych – działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku, działania skierowane do seniorów miasta Katowice	56 973,28 zł
Wydział Kultury Urzędu Miasta Katowice	Działania skierowane do seniorów miasta Katowice	391 075,00 zł
Ogółem:		38 060 213,81 zł

*w tym 1 500,00 zł na koszty sfinansowania wyjazdu Seniorów z Załęża do Bielska-Białej (Szyndzielnia) w ramach Budżetu Obywatelskiego dla Rady Jednostki Pomocniczej Załęże; 13 991,94 zł na sfinansowanie zajęć ruchowych i kulturalnych skierowanych do osób w wieku 55 + zamieszkałych w dzielnicy Piotrowice i Ochojec w ramach inicjatywy lokalnej „Aktywny senior 55+”; 212 320,43 zł z przeznaczeniem na wyposażenie ogrodu, sprzęt rehabilitacyjny, meble, drobne wyposażenie kuchni, urządzenie mini siłowni oraz ogrodzenie w ramach Budżetu Obywatelskiego dla Dziennych Domów Pomocy Społecznej (mieszczących się przy ul. Czecha 2, Wiślana 9, Głogowska 23, Świdnicka 35a, Oblatów 24, Gliwicka 74a, Tysiąclecia 45a).

VII. REALIZATORZY PROGRAMU W 2018 ROKU:

1. Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice,
2. Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice,
3. Wydział Kultury Urzędu Miasta Katowice,
4. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach,
5. instytucje kultury miasta Katowice,
6. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Katowicach,
7. Rada Seniorów miasta Katowice,
8. Domy Pomocy Społecznej,
9. Dzielne Domy Pomocy Społecznej,
10. Uniwersytety III Wieku,
11. organizacje pozarządowe prowadzące działalność na rzecz seniorów.

VIII. WSKAŹNIKI:

1. Liczba działających klubów seniora w mieście Katowice – 5.
2. Liczba miejsc w klubach seniora – 180.
3. Liczba uczestników w klubach seniora – 206.
4. Liczba osób korzystających z ośrodków wsparcia np. z Domów Pomocy Społecznej, Rodzinnych Domów Pomocy Społecznej, Dziennych Domów Pomocy Społecznej, mieszkań chronionych – 1 878.
5. Liczba wydanych kart programu „Aktywni Seniorzy” – 1 956.
6. Liczba realizowanych projektów dla seniorów przez organizacje pozarządowe – 15.
7. Liczba osób biorących udział w zajęciach sportowych dla seniorów – 6 529.
8. Liczba osób korzystających z programów profilaktycznych – 5 934.
9. Liczba osób, które skorzystały z oferty edukacyjnej – 1 056.
10. Liczba imprez, wydarzeń kulturalnych, w których biorą udział seniorzy – 1 427.
11. Liczba seniorów uczestniczących w poszczególnych propozycjach kulturalnych – 25 187.
12. Liczba uczestników Uniwersytetów Trzeciego Wieku w danym roku – 1 056.

IX. PODSUMOWANIE

Głównym celem wspierania seniorów jest tworzenie warunków do rozwoju aktywności społecznej osób starszych, które w związku z wyżym demograficznym lat 50 wchodzi lub w najbliższej przyszłości będą wchodzić w wiek 60+, a kończąc aktywność zawodową pozostają nadal w dobrej kondycji psychofizycznej, mają potencjał, kwalifikacje, życiowe doświadczenie i czas wolny, który można i należy zagospodarować dzięki tworzeniu odpowiedniej oferty aktywności społecznej. Aktywność jest jednym z niezbędnych warunków starzenia się w zdrowiu. Dużą rolę w tym procesie odgrywa także współpraca i integracja międzypokoleniowa.

Osoby, które ze względu na wiek, choroby lub niepełnosprawność wymagają opieki, mogą otrzymać na terenie Katowic bogate, zróżnicowane i dopasowane do ich indywidualnych potrzeb wsparcie. Oferta wsparcia pozwalała na wspieranie zarówno samych seniorów

(w miejscu ich zamieszkania jak i w oparciu o zasoby instytucjonalne, w tym usługi opiekuńcze, oferty Dziennych Domów Pomocy Społecznej, Domów Pomocy Społecznej, Rodzinnego Domu Pomocy Społecznej czy Mieszkań Chronionych) jak i osób w ich otoczeniu. Akcent w pracy z seniorami położony był na optymalne wykorzystanie ich zasobów i potencjału własnego, pobudzanie aktywności, edukowanie w zakresie wykorzystywania posiadanych możliwości, uprawnień. Równolegle stale rozwijana była współpraca międzysektorowa pozwalająca na stałe wzbogacanie oferty pomocowej dla seniorów. Miasto Katowice, w tym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, dbają by wsparcie dla seniorów stanowiło odpowiedź na ich potrzeby, pozwalało na optymalne wykorzystanie potencjału organizacji i instytucji funkcjonujących na terenie miasta na rzecz wsparcia seniorów. Miasto Katowice wychodząc naprzeciw oczekiwaniom osób w wieku senioralnym znacząco rozbudowuje w tym celu ofertę przedsięwzięć i projektów, w tym dofinansowanych ze środków zewnętrznych.

Biorąc pod uwagę powyższe rekomenduje się dalszy rozwój dotychczas realizowanych działań nakierowanych na wspieranie mieszkańców Miasta Katowice będących w wieku senioralnym.